

Väike Punamütsike lõikas läbi suure unistuse lindi

LASTEIAALOOD Võru linna ja Võru Lasteaia Punamütsike lasteaiapere jaoks oli 28. august eriline päev, sest toimus uue lasteaiahoone pidulik avamine.

Enne uude majja sisenemist esinesid hoone ees Võru Lasteaia Punamütsike lapsed ja töötajad selleks puhuks loodud muinasjutu, laulude ja tantsudega. Eten-duse „Muinasjutt uue lasteaia sünnist“ oli loonud Punamütsikese õppejuht Merle Kõivumägi, kes kirjutas lisaks selleks pu-huks ka ühe laulu, mille viisistas Eva-Lot-ta Vunder. Avamislinde lõikasid läbi Võru linnapea Urmas Tali, Võru Lasteaia Puna-mütsike direktor Ave Kalk, Riigi Tugitee-nuste Keskuse projektkoordinaator Karin Plakk rahastaja esindajana, Embach Ehitu-se juhatusel liige Peeter Voovere ja projek-teerija Kauss Arhitektuuribüroo arhitekt Kristiina Aasvee ning väike Punamütsike. Uue maja saalis järgnesid asjakohased ja südamlikud sõnavõttud.

Võru Lasteaia Punamütsike uus ener-giasäästlik ja kaasaegne lasteaiahoone ehi-tati 1975. aastal valminud kahekorruselise hoone asemele. Võru linnapea Urmas Tali ütles avamisel, et see on kaua oodatud maja, mida on põhjalikult kavandatud ja suure hoolega ehitatud. Uue hoone ehitam-ise protsess sai alguse juba üle 10 aasta tagasi, mil Võru Linnavalitsus kuulutas välja arhitektuurikonkursi. 2020. aastal valmis eelprojekt ja 2021. aastal esitati Riigi Tugiteenuste Keskusele esimene rahastus-taotlus. „Kuigi esimene taotlus tuli 2022. aastal katkestada liiga suure omaosaluse tõttu, ei loobutud eesmärgist. 2023. aastal esitati uus rahastustaotlus, 2024. aastal saa-bus positiivne otsus ja valmis põhiprojekt. 2025. aasta alguses sõlmiti ehitusleping ja tänavu mais väljastati uuele lasteaiale kasutusluba. See ajajoon näitab, et suur-te unistuste täitumine nõuab aega, järje-kindlust ja väga head koostööd. Täna-ne päev on kinnitus sellele, et kui eesmärk on oluline ja selle nimel ühiselt pinguta-



Võru Lasteaia Punamütsike lapsed ja töötajad esitamas hoone avamiseks loodud muinasjuttu.

Foto: Birgit Pettai

takse, jõutakse lõpuks ka sihile,“ sõnas Tali.

Võru Linnavolikogu aseesimehe Nele Ploomipuu sõnul ei saa uue hoone puhul rääkida ainult arhitektuursest lõpptulemu-sest, vaid ka lastest ja vastutusest, sest uue hoone rajamiseks kulunud 8 miljonit eurot on suur raha, millega kaasneb vastutus. Li-saks on Ploomipuu sõnul tõeline väärtus inimestes, kes majas on. „Selle olulisusele ei ole võimalik silti külge panna,“ lausus ta.

Uue lasteaiahoone arhitektiks oli Kauss Arhitektuuribüroo. Ehitustöid teos-tas Embach Ehitus OÜ ja ruumid sisustas Saloni Bürooööbli AS. Ehitusprojekti kogumaksumus oli 8,3 miljonit eurot, mil-lest 2,8 miljonit eurot toetas Eesti riik ELi kasvuhuonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise tulust. Võru linn pa-

nustas projekti ka Nursipalu harjutusvälja laiendamisega seotud mõjude leevenda-miseks saadud ühekordse investeeringu-toetusega. Tegemist on ühe Võru linna viimaste aastate suurima investeeringuga.

Uus hoone on ühekorruseline, mahu-tades oma katuse alla lahedasti lasteaia 11 rühma. Maja on kuuekiirelise päikese ku-juline, millest iga „kiir“ on iseseisev tsoon erinevate funktsioonidega alates rühma-ruumidest kuni mängualadeni. Disain on loodud nii, et ruumid oleksid praktilised, mängulised ja toetaksid laste arengut ning loovust. Hoones on arvestatud ka lasteaia eripära säilitamisega ehk selles on eelmi-sele lasteaiale omasel ujumisõppe läbivi-i-miseks basseini. Hoone südameks on avar aatrium, mis loob ruumide vahel loomu-liku ühenduse ja sobib nii igapäevatege-



Embach Ehituse juhatusel liige Peeter Voovere, projekterija Kauss Arhitektuuribüroo arhitekt Kristiina Aasvee, Võru linnapea Urmas Tali, Riigi Tugiteenuste Keskuse projektkoordinaator Karin Plakk rahastaja esindajana, väike Punamütsike ja Võru Lasteaia Punamütsike direktor Ave Kalk.

Foto: Aigar Nagel

vusteks kui ka suuremateks sündmusteks. Hoone välisilmet kujundavad puitfassaad ja murukatus.

Võru Lasteaia Punamütsike direktor Ave Kalk ütles avamisüritusel, et uue hoo-ne valmimise juures said kaasa mõelda ka lasteaia töötajad, lapsed, lapsevanemad ja hoolekogu. „Panime oma unistused kirja ja soovisime, et nii õueala kui ka hoone lähtuksid Punamütsikese muinasjutust, et lastel oleks turvaline, inspireeriv ja põnev olla nii toas kui õues,“ ütles ta. Direktor tundis ka suurt rõõmu, et maja valmis las-teaia 50. juubeliaastaks ning nimetas seda unistuse täitumiseks. Lasteaia avamisel olid uut maja uudistama tulnud ka paljud endised Punamütsikese töötajad.

Maja projekterija Kauss Arhitektuuri-büroo arhitekt Kristiina Aasvee ütles

avamisel, et 11 aastat on olnud hea või-malus maja kavandamine rahulikult läbi mõelda nii projekterijal kui tellijal. „Tore on tõdeda, et oli aega ja tahtmist mõelda, milline üks maja võiks päriselt olla ning millist rolli see tegelikult ühiskonnas kan-da võiks, et see poleks pelgalt ainult laste-aed. Usume, et hea ruum annab inimesele midagi sellist, mida meist keegi sõnadesse ei oska panna, aga see kujundab meie har-jumusi ja arusaama ümbritsevast,“ lisas Aasvee.

Soovime Punamütsikese lasteaiaperele uues majas palju rõõmsaid päevi, põnevaid avastusi, vahvaid mängu, särasilmsed õpe-tajaid ja rahulolevaid lapsevanemaid!

Birgit Pettai
linnalehe toimetaja

Endine Jussikese lasteaiahoone lammutati

Augustis ja septembris toimusid Paju tn 5a asuva endise Jussikese lasteaia hoone lammutustööd. Hoone lam-mutamise on seotud Punamütsikese lasteaia uue, energiatõhusa hoone ehitamise projektiga.

Punamütsikese lasteaia uus hoo-ne rajati kohaliku omavalitsuse hoo-nete energiatõhususe parandamise meetme toel. Projekti rahastamise üheks tingimuseks on, et lignulle-nergiahoone ehitamisel tuleb ka-

sutusest kõrvaldada ja lammutada vähemalt samas mahu suure ener-giakuluga hoonepinda. Kuna vana Punamütsikese lasteaia hoone lam-mutamiseks üksi selle tingimuse täit-miseks ei piisanud, lammutati pro-

jekti raames ka Paju tn 5a asuv endise Jussikese lasteaia hoone. Lammutus-töid teostas GartnerGrupp OÜ.

1980. aastal valminud ja Jussi-kese lasteaia majana tuntud hoone on pärast Jussikese lasteaia tegevuse lõpetamist aastate jooksul pakkunud ajutist peavarju teistele lasteae-dadele ja koolidele ajal, mil nende oma hoonetes tehti suuremaid ehitus- või

rekonstrueerimistöid. Ka Võru Las-teaed Punamütsike kolis oma vanast majast eelmise aasta alguses osaliselt endise Jussikese lasteaia ruumidesse Paju tänaval, kus tegutses kuni uue hoone valmimiseni viis rühma ning lasteaia köök.

Marianne Mett
avalike suhete spetsialist

21. märdukuu päeval 2026 aastal

Suur lõikuspäev



KANNEL 145

JUHTKIRI

Kool algab inimesest

Kersti Kõosaar
abilinnapea

Uus kooliaasta on alanud. Võru linna koolides asus tänavu õppima kokku 1520 õpilast, neist 153 alustas oma kooliteed esimeses klassis. 153 uut koolilugu, 153 last, kelle jaoks avanevad uued uksed, uued inimesed, uued teadmised ja ka uued võimalused.

Igal hommikul saadavad vanemad oma lapsed kooli. Nad annavad neile kaasa koti ja kindlasti hulga soove. Õhtul ootavad nad last koju. Ja nende kõige lihtsam, aga kõige olulisem ootus on tegelikult väga suur: et nende laps oleks koolis hoitud. Mida tähendab aga hoitud olemine? See tähendab, et lapsel on keegi, kes märkab, kui temaga midagi toimub. Keegi, kes kuulab, kui tal on mure. Keegi, kelle poole võib pöörduda ka siis, kui ta ei oska oma muret veel sõnadesse panna. See tähendab teadmist, et abi küsimine ei ole nõrkus, vaid julgus. Kool ei saa ega peagi tegema kõike üksi. Meil kõigil on oma ülesanne. Kui igaüks teeb seda, mida ta tegema peab ja mida temalt oodatakse, saavadki vajalikud asjad tehtud. Lapse ülesanne on õppida, proovida, eksida ja uuesti proovida. Õpetaja ülesanne on õpetada, märgata ja innustada. Lapsevanema ülesanne on olla lapse kõrval, seada piire ja pakkuda turvatunnet. Tugispetsialisti ülesanne on toetada siis, kui laps, pere või õpetaja enam üksi hakkama ei saa. Kooli teiste töötajate ülesanne on aidata luua keskkond, kus laps tunneb end väärtusliku ja oodatuna. Kogukonna ülesanne on märgata ja mitte mööda vaadata. Nii sünnibki turvalisus – mitte ainult reeglitest ja turvakaameratest, vaid inimestest, kes märkavad ja hoolivad.

Vaimne tervis ei ole koolis eraldi teema, mida käsitleme siis, kui midagi on juba halvasti. See peab olema osa koolikultuurist iga päev – sama loomulik kui õppimine, liikumine ja sömine. Oluline on osata märgata enda ja teiste tundeid, rääkida oma murest, küsida abi ja olla olemas inimese jaoks, kes seda vajab. Sellest lähtuvalt vajame koolides rohkem ka sotsiaal-emotsionaalset ettevalmistust ja oskusi, mis aitavad noorel inimesel elus hakkama saada.

Õppimine ei tähenda ainult teadmiste kogumist. Haridus annab inimesele oskused ja teadmised, mille abil teha ise oma elu puudutavaid valikuid, mõista maailma enda ümber ning märgata ka seda, kui keegi püüab temaga manipuleerida. Tõeliselt hea hariduse üks eesmärke võiks olla see, et koolist väljub inimene, kes suudab öelda: „Mina juhin oma elu.“ Heaolu sünnib loomisrõõmust. Selleks vajab laps ka võimalust midagi ise teha, kaasa rääkida ja luua. Kui saan osaleda, tunnen, et saan mõjutada seda, mis minuga toimub. Sealt sünnib vastutustunne, eneseusk ja lõpuks ka iseseisvus.

Turvalisust loovad ka rutiniid ja rituaalid. Võib-olla oleme tänapäeval muutunud isegi pisut rituaalivaeseks. Ometi vajavad noored tähendusega hetki ja ühiseid kokkuleppeid – midagi, mis aitab tunda: me kuulume siia, me teeme seda koos. Need ei pea olema suured ega keerulised. Kool loob oma väikesed rituaalid: kooliaasta ühine alustamine, millegi tähistamine, vaikuseminutid, tänamise hetked, ühine hommikuring või kasvõi üks kindel viis, kuidas märgata ja tervitada uut õpilast. Oluline pole vorm, vaid tunne, mis selle kaudu tekib. Kui ühiseid tähendusi ja kuuluvust ei ole, otsitakse neid mujalt. Seepärast on koolil ja kogukonnal väga oluline roll noore inimese väärtusruumi kujundamisel.

Hiljuti Punamütsikese uue ja ilusa maja avamisel nägin hetke, mis jääb mulle pikaks ajaks meelde. Õpetajad tantsisid ja kõlasid sõnad: „Su ette laotan südame.“ See oli lihtne ja ilus hetk, aga liigutas mind pisarateni. Sest selles oli midagi väga olulist: usk, et meie lapsed on hoitud. Võib-olla ongi see üks kõige suuremaid väärtusi, mida saame oma lastele anda – teadmise, et nad ei pea kõigega üksi hakkama saama. Ja samal ajal õpetada neile, kuidas ühel päeval ise hakkama saada.

Soovin kõigile õpilastele uudishimulikkust ja julget kooliaastat, õpetajatele loomisrõõmu ja jõudu, lapsevanematele usaldust ning kogu meie linnaperele oskust märgata. Märkame, kuulame, küsime abi ja oleme olemas, sest turvaline kool algab inimesest. Ja hea kool kasvatab inimese, kes oskab oma elu ise juhtida.

Head uut kooliaastat!

HARIDUS

Kooliaasta Võrus
algas päikseliselt

Võru Kesklinna Kooli pere 1. septembril.

Foto: Erakogu

AKTUSED 1. september on tarkusepäev ja uute alguste päev, mis toob linnasüdamesse ootuse ja eluvuse. Sel päeval alustas Võru linna koolides õppeaastat 1520 õpilast. Neist 153 astus 1. klassi ning 94 alustas õpinguid Võru Gümnaasiumis.

Käesoleval õppeaastal õpib Võru Kreutzwaldi Koolis 698 õpilast, Võru Kesklinna Koolis 439 õpilast, Võru Järve Koolis 32 õpilast, Väike Werrone Koolis 97 õpilast ning Võru Gümnaasiumis 254 õpilast.

Võru Kreutzwaldi Koolis

Kõige rohkem õpilasi läks tänavu Võru Kreutzwaldi kooli esimesse klassi. Vastseid Kreutzwaldi koolijätkuse oli kokku 83. Neid juhatasid käe kõrval aktusele ja hiljem koolimajja Kreutzwaldi kooli üheksandikud. Kooli omamoodi kombe kohaselt saavad põhikooli viimast aastat alustavad klassid kanda klassinumbri asemel oma lennu numbrit. Tänavused üheksandad klassid moodustavad Võru Kreutzwaldi Kooli kaheteistkümnenda lennu, nii said 9. klassi õpilased oma klassi numbriteks hoopis 12.a, 12.b, 12.c ja 12.d.

Võru Kreutzwaldi Kooli õppeaasta avaaktuse tegi eriliseks, et direktor Taavi Karu pidas avaakõne võru keeles, rõhutades oma kõnes Fr. R. Kreutzwaldi ausamba 100. aastapäeva valguses võru keele ja kultuuri olulisust. Direktor avaldas lootust, et algaval õppeaastal on võru keelt ka koolimajas rohkem kuulda.

Aktuse järel sammusid õpilased traditsioonilises rongkäigus Tamula rannapromenaadil toimunud aktuselt läbi Kreutzwaldi pargi, mööda Katariina alleed ning läbi keskvaljaku koolimajja.

Võru Kesklinna Koolis

Võru Kesklinna Kooli õppeaastat



Kõige rohkem õpilasi läks tänavu Võru Kreutzwaldi kooli esimesse klassi.

Foto: Võru Foto /Jüri Kuusk

alustati traditsiooniliselt aktusega koolimaja ees. Võru linna nimel keskklinna kooliperet tervitanud linnavolikogu esimees Tarmo Piirmann tundis heameelt ja õnnitles kooli Liikuma Kutsuva Kooli vapi-kooli tiitli puhul, mis anti augusti lõpus üle Võrtsjärve ääres toimunud Liikuma Kutsuva Kooli vapi-koolide augustivungil.

Tartu Ülikooli liikumislabori Liikuma Kutsuva Kooli vapi pälvivad koolid, kes on programmis tegutsenud vähemalt kaks aastat ning kujundanud liikumist toetavaid võimalusi järjepidevalt ja kogu koolipäeva hõlmavalt. Võru linnavolikogu esimehe sõnul on Võru Kesklinna Kool alati silma paistnud liikumisrõõmu ja teotatuga. „Teie pühendumus ja järjepidev töö koolipere liikumisvõimaluste arendamisel on eeskujuks paljudele,“ lisas Piirmann kooliaasta avaaktuse kõnes ning soovis jätkuvat edu, inspiratsiooni ja

rõõmu liikumist väärtustava koolikultuuri kujundamisel ning kooli pidajale jõudu ja tahet selle arengu toetamisel.

Võru Gümnaasiumis

Võru Gümnaasium alustas uut õppeaastat pisut uue ilme ja sihtidega. Gümnaasiumi direktor Karl Kirt rõhutas oma avakõnes kooli kolme väärtussamba: inimlikkuse, vastutuse ja õpitahte tähendust. Direktori sõnul tähendab õppimine eelkõige julgust areneda, küsida, eksida ja uuesti proovida. Ta rõhutas, et Võru Gümnaasiumis käib suure vabadusega kaasas ka vastutus – nii oma õppimise, sõnade kui ka tegude eest ning kõike seda peab kandma praktiline inimlikkus, mis muutub üha olulisemaks ka digiajastul.

Võru linnaape Urmas Tali ütles tarkusepäeval peetud kõnedes lõomava päikese käes, et kui esimene september on päikesepaisteline, siis jääb päikesepaisteliselt kogu

Esimesse klassi astujate arv:

Võru Järve Kool 2
Võru Kreutzwaldi Kool 83
Võru Kesklinna Kool 56
Väike Werrone Kool 12

kooliaasta. Loodame, et see nii ka läheb! Olge tublid ja õppige, siis on kõik päevad päikselised!

Soovime nii õpilastele kui ka õpetajatele indu ja edukat uut kooliaastat! Lapsevanemad – olge ikka oma lastele toeks sellel raskel teel ja õigete valikute tegemisel.

1. septembrile omaselt toimus Võru Keskvaljakul tore pannikookigipidu, kus lisaks maiustamisele said kõik uued ja vanad koolijätksid vaadata huvikoolide esinemisi, meisterdada ning tutvuda Võru linna huvikoolides pakutavate võimalustega.

Birgit Pettai
linnalehe toimetaja

MÖTISKLUS

Sügisene missioon

Hele Kulp
Seitsmenda Päeva
Adventistide
Koguduse pastor

Minu sügisene missioon on alati olnud õunu päasta. Kui mul endal aias õunapuud olid, oli mul kahju kukkuvaid ubinaid aianurka komposti riisuda. Nüüd tunnen ma vastutust nende aiasaaduste heaperemeheliku kasutamise eest, mida minuga küllusehetkedel jagatakse.

Enamasti on minu päästetöö sisuks puuviljadelt mädaplekide ja ussiaukude eemaldamine, säilitusaine (suhk-

ru) lisamine ja moosi kokku keetmine. Kurki-de-tomatite puhul tuleb muidugi säilitusainena kasutada soola. Muu käib põhimõtteliselt sama mustri järgi: puhastamine, säilitusaine ja maitse lisamine, kuumutamine.

Avastasin, et Piibel toob esile praktiliselt sama mudeli inimeste päästmise puhul. Esimene õpetus kõlab – kui su käsi või jalg või silm sind halvale teele viib, siis lõika ta ära! Käsi kujutab siin tegevusi, jalg käimisi ja silm vaatamisi. Oma tegemiste, käimiste ja vaatamiste üle valvamisest tuleks olla otsustav ja mitte leppida kompromissidega. Täpselt nii, nagu moosi sisse jäänud kehavad kohad võivad panna käärima kogu moositeo, võib kogu inimese elu lõpuks pahaks pöörata, kui kurjale kiskuvaid kalduvusi hellitada.

Teiseks on nimetatud tulega soolamist. Kulinaarses mõttes on see tavaline asi. Nii sool kui kuumutamine käivad hoidiste tegemise juurde. Neil kaugel aegadel, kui Piibel kirjutati, kasutati soola templisse toodavate ohvrite juures ja see tähendas, et need pühendati täielikult Jumalale. Tuli on aga olnud ajast aega raskuste võrdkujuks. Kui inimene hoiab ennast eemale kurjast ja pühendub heale, siis aitavad eluraskused tal veelgi sügavamalt mõista ja kogeda nähtava ning nähtamatu maailma dünaamikat. Vaimlikus mõttes saab tema päästmine veel suurema kinnituse.

Soovin ametliku sügise alguseks head päästmiskogemust nii aiasaaduste kui iseenda suhtes!

VÕRU LINNA LEHT

Väljaandja: Võru Linnavalitsus, Jüri tn 11, 65620 Võru

Toimetaja: Birgit Pettai, tel 5662 1826

Teostaja: MK Meedia OÜ

Trükk: Printall AS, Tallinn

Kohalettoimetamine: Omniva

Tiraaž: 6850 eksemplari

Illumine: 11 korda aastas igal kuul, välja arvatud juulis

Järgmine number ilmub 16. oktoobril. Leht jõuab Võru linna postkastidesse hiljemalt nelja tööpäeva jooksul pärast ilmutiskuupäeva.

Artikleid, teateid ja kuulutusi järgmisesse lehte ootame 28. septembriks e-posti aadressile birgit.pettai@voru.ee.

Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada.

Loe digilehte: www.voru.ee/linnaleht

LINNRUUM

Pikk teekond tõi vana maja uude elujärku

REKONSTRUEERIMINE F. R. Kreutzwaldi tänav 2 hoone rekonstrueerimine on jõudnud lõpule. Kortermaja on saanud tänapäevased tehnilised lahendused ja paremad elutingimused, säilitades oma koha, mõõdu ja iseloomu Võru vanalinnas. Selleni jõudmine võttis aega ning nõudis paljude inimeste teadmisi ja koostööd, aga ka valmisolekut kuulata, kaaluda ning vajaduse korral uusi lahendusi otsida.

Aastatel 1845–1917 kujunenud hoone on aja jooksul kasvanud ja muutunud, kandes endas eri põlvkondade vajadusi, võimalusi ja valikuid. Selles peitubki vanade majade eripära – igäihel neist on oma lugu.

2022. aastal avanes Võru vanalinna hoonete omanikele võimalus kandideerida ajalooliste hoonete energiatõhusa rekonstrueerimise pilootprojekti. Kandideeris 15 maja ning nende seast valiti välja F. R. Kreutzwaldi tänav 2. Maja vajad põhjalikku uuendamist, kuid nii suure ettevõtmise alustamine eeldas majaelanikelt arutelusid ja ühisele otsusele jõudmist. Maja nimel avalduse esitanud Merike Urm meenutab toonast mõtet: „Kas nüüd või mitte kunagi.“

Kõike järgnevat polnud toona võimalik ette näha. Nagu vanemate majade puhul sageli, tuli ka siin liikuda sammhaaval – küsida nõu, kaaluda võimalusi ja teha otsuseid vastavalt sellele, kuidas teadmisi ja võimalusi lisandus.

F. R. Kreutzwaldi tn 2 valiti RESTO projekti üheks näidisobjektiks. See oli Tallinna Tehnikaülikooli Targa Linna tippkeskuse juhitud projekt, kus Võru Linnavalitsuse partnerina osales. RESTO toel uuriti hoonet ja rahastati rekonstrueerimisprojekti koostamist. Projekteerimishanke võitis ROK-Projekt OÜ (arhitekt Karmo Tõra). Tallinna Tehnikaülikooli professor Targo Kalamees oli oma teadmiste ja nõuga abiks kogu rekonstrueerimise protsessi vältel.

Projekteerimistööde valmides sai selgemaks ka tööde eeldatav maksumus. Projekt oli mahukas

ning hõlmas lisaks elamule kuure, autovarjualuseid, mänguväljakut, haljastust ja piirdeaeda. Kõike kavandatud ei olnud võimalik ellu viia. Koos omanike, arhitektide, ekspertide, Võru Linnavalitsuse ja Muinsuskaitseametiga vaadati lahendusi uuesti läbi, kaaludes, mida on oluline säilitada ja kus on võimalik leida jõukohasem lahendus. 2024. aastal muudeti osaliselt ka muinsuskaitse eritingimusi, mis võimaldas mõnes küsimuses paindlikumaid valikuid, säilitades samal ajal hoone ajaloolise ilme seisukohalt olulise.

Kompromisse tuli teha kõigil. Vana maja puhul ei tähenda kompromiss tingimata väärtusest loobumist, vaid oskust leida tasakaal säilitamise, tänapäevaste nõuete ja tegelike võimaluste vahel.

Ka rahastamise ja nõustamise võimalusi lisandus aja jooksul. RESTO toel valmis rekonstrueerimisprojekt ning LIFE IP BuildESTi kaudu sai korteriühistu kasutada ekspertide nõu ja tehnilise konsultandi abi. Tehnilise konsultandina nõustas korteriühistut Tartu Regiooni Energiaagentuuri ekspert Ain Konsap. Määravaks sai aga Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse (EIS) 70-protsendiline rekonstrueerimistoetus, milleta ei oleks nii mahuka töö ettevõtmise olnud omanike jaoks realistlik. Ka toetuse kõrval jäi omanike kanda märkimisväärne omaosalus ning toetusega katmata kulud. Fr. R. Kreutzwaldi 2 puhul said õigel hetkel kokku vajalikud toetused, erialased teadmised ja paljude osapoolte panus. Ain Konsap on selle kogemuse kokku võtnud sõnadega: „Hea tulemus on eranditult eri osapoolte kompromissivõimalduse tulemus.“

Kortermaja rekonstrueerimisega seotud otsused puudutavad inimeste kodu, vara ja igapäevast elu ning ühe jaoks lihtne valik võib olla teise jaoks keeruline. Oluline oli erinevaid seisukohti kuulata, püüda neid mõista ja leida lahendused, millega sai ühiselt edasi minna.

2025. aasta sügisel jõuti ehitustöödeni. Peatöövõtjaks sai EhEST OÜ ning majaelanike jaoks algas pika protsessi kõige vahetum ja

nõudlikum osa. Mõned pered pidid ehituse ajaks mujale kolima, teised elasid tööde ajal majas edasi. Ühe elaniku sõnul kestis kooselu ehitajatega ligi kümme kuud.

Täna on tehtud töö mõju tunda elanike igapäevaelus. Hoone saavutas B-energiaklassi ning kõikides korterites on nüüd tualetid ja pesemisvõimalused. Üks elanik meenutab, et tema korteris ei olnud varem pesuruumi ning köök, esik ja tualett olid väga külmad. Nüüd on kodu soojem ja mugavam ning välisukse kohal olevast aknast jõuab esikusse päevavalgus. Ükski energiamärgis ei kirjelda lõpuni seda, mida tähendab parem kodu. Mõnikord väljendub muutus väga lihtsates asjades – soojas köögis, pesemisvõimaluses või päevavalguses esikus. Ajalooline hoone on osa meie ühisest linnaloost, kuid kellelegi on see ennekõike kodu.

Võru vanalinna väärtus peitub kõigis tema majades – nii neis, mis on juba uuenenud, kui ka neis, mille suuremad tööd seisavad alles ees. Igal majal ja selle inimestel on oma võimalused ja oma aeg. Maja tänase seisukorra järgi ei saa mõõta seda, kui palju temast hoolitakse. Fr. R. Kreutzwaldi 2 ei ole seetõttu mõõdupuu teistele, vaid ühe maja teekond. Vanalinna hoidmisel on oluline näha nii majade väärtust kui ka inimesi nende taga. Kõik majad ei saa uueneda korraga ega ühtemoodi. Oluline on, et nõu ja tugi oleksid olemas siis, kui avaneb võimalus järgmine samm teha.

„Kaua tehtud, väga kaunikene,“ võttis Merike Urm Fr. R. Kreutzwaldi 2 nelja-aastase teekonna kokku lihtsalt ja soojalt.

Üks majaelanik meenutab, et alguses tekitas kõige rohkem ärevust küsimus, kas kõik on nii suureks ettevõtmiseks valmis. Selle küsimuse ja tänase päeva vahel jäid aastate jagu arutelusid ja otsuseid, kompromisse, ehitamist ja kannatlikkust. „Maja rekonstrueerimise pikk teekond liitis majaelanikke ja tekitas MEIE MAJA tunde,“ ütleb ta täna.

*Diana Vene
peaarhitekt*



Maja 1930. aastatel staadioni poolt vaadatuna.

Foto: Erakogu



Maja 2025. aastal enne rekonstrueerimist.

Foto: Aigar Nagel



Vaade Fr. R. Kreutzwaldi tänava sissepääsu poolt.

Foto: Targo Kalamees

Hansa-Flexist sai Eramaa äripargi esimene pääsuke

ETTEVÕTLUS Lisaks Punamütsikesse lasteiale avas 28. augustil ka hüdraulikaettevõtte Hansa-Flex Pikal tänaval Eramaa äripargis uue esindushoone. Tavapärase lindi asemel lõikasid äripargi projektijuht Ivo Viia ja Hansa-Flexi Eesti juht Priit Gradov relakatega läbi metalltoru.

2018. aastast Põllu tänaval tegutsenud Hansa-Flex Hüdraulika kolis Eramaa äriparki 410-ruutmeetrisele äripinnale, kus on nii müügiosa kui ka töökoda. Hansa-Flexi Eesti juht Priit Gradov ütles avamisel, et eelmine hoone ei rahuldanud enam ettevõtte vajadusi. Gradovi sõnul pakub uus hoone töötajatele tänapäevaste ruumide ja parema ligipääsetavusega uut kvaliteeti ning võimaldab kliente paremini teenindada. „See on sündmus, millega soovime näidata, et Hansa-Flex on Võrus, jääb Võrru ja investeerib Võrru ka tulevikus,“ ütles Hansa-Flexi Eesti juht.

Eramaa äripargi projektijuht Ivo Viia avaldas avamisel heameelt, et ligi kolm aastat peetud plaan on teoks saanud. „Detsemb-



Hansa-Flexi Eesti juht Priit Gradov, Võru linnapea Urmas Tali ja Eramaa äripargi projektijuht Ivo Viia Hansa-Flexi uue hoone avamisel.

Foto: Birgit Pettai

ris lubasin Priidule, et augustikuus saab Hansa-Flexi äritegevus pihta hakata. Tol hetkel oli see päris julge lubadus. Meil olid ambitsioonikad mõtted ja väga vähesirgeid jooni,“ meenutas ta het-

ke, mil valmis oli vaid eskiisjoonis. Sõnad said aga kiiresti teoks ja tänavu augusti alguseks kolis Hansa-Flex uude hoonesse. „Loodan, et Hansa-Flexi hoone on pelgalt nurgakivi sellele suurele äri-

pargile, mis hakkab siin tulevikus olema,“ ütles projektijuht Ivo Viia. Eramaa äripargi ligi nelja hektari suurusel alal on ruumi veel umbes kümnekonnale rentnikule. Tulevikus võiks alale lisanduda lao- ja

töökojahooneid ning esindus- ja müügipindu.

Võru linnapea Urmas Tali avaldas suurt rõõmu, et eraettevõtlus kujundab linnaruumi uute arenduste ja ehitistega. „Kõik sellised asjad võiksid paremini elama hakata. Hansa-Flex on väga hea eraettevõtluse näide, olles esimene pääsuke, kes teeb platsil otsa lahti. Hea meel on iga sellise ettevõtlikkuse eest, mis toob Võru linna natuke rohkem pildile töökohtade ja teadlike inimestega, kes ei mõtle plaani ühe päevaga välja, vaid pikk perspektiiv on kolme aasta sisse pandud,“ lausus Tali.

Linnapea soovis Hansa-Flexile palju häid kliente ja Eramaa äripargi uutele tulijatele julgust selliseid otsuseid samamoodi vastu võtta. „Iga investering on ettevõtjatele alati risk, aga nagu teame – kes ei riski, see šampust ei joo!“ sõnas Urmas Tali.

Avamisel esinesid seto leelokoor Helmekaala, Egoimpulssi tantsijad ja muusikat mängis DJ Urmas Jakovets. Maja pühitses sisse EELK Rõuge koguduse õpetaja Mait Mölder. Avamise taust-

taks joonistas tänavakunstnik Sänk Piiri tänavale ka vastava joonise. Kel huvi lõpptulemust näha, minge ise vaatama!

Hansa-Flex tegutseb hüdraulika ja vedelikutehnoloogia valdkonnas ning kasutab lisaks esindustele mobiilseid hüdraulikatöökodasid, millega sõidetakse vajadusel kliendi juurde. Ettevõtte klientide seas on Lõuna-Eestis muu hulgas metsa- ja põllumajandusettevõtted, suuremad tootmisettevõtted, saeveskid ja toiduainetööstused. Kohapeal saab valmistada ja vahetada hüdrovoolikuid ning teha remonti ja hooldust, mis on eriti oluline rasketehnika puhul.

Saksamaalt alguse saanud rahvusvahelisel pereettevõttel Hansa-Flex on Eestis neli esindust, mis asuvad Tallinnas, Maardus, Tartus ja Võrus. Eestis töötab ettevõttes üle 30 inimese, kliente on üle 2000 ning kasutusel kuus teenindusbussi. Hansa-Flex alustas Eestis tegevust 2006. aastal.

*Birgit Pettai
linnalehe toimetaja*

 LINNAVOLIKOGU TEATED

Loa andmine linnavara võõrandamiseks

Otsustati lubada võõrandada avaliku enampakkumise korras Võru vallas Kose alevikus asuv Pirni tn 5 kinnistu pindalaga 672 m² ja alghinnaga 9500 eurot.

Vara omandamine

Otsustati omandada tasuta Võru linna munitsipaalomandisse Piiri tn 50b kinnisasi (pindala 1248 m², sihtotstarve tootmismaa) seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks. Taotletaval alal asub rekonstrueeritav sademeveepumpla.

Maamaksumäära kehtestamine

Otsustati kehtestada Võru linna

territooriumil 2027. aastaks maa-maksumääraks elamumaale ja maa-tulundusmaale 0,4 protsenti maa maksustamishinnast aastast ning muu sihtotstarbega maale 1,0 protsenti maa maksustamishinnast aastast. Maamak-su aastase suurenemise piirmääraks määrati 10% ja kodualuse maa mak-susoodustuseks 1000 eurot. Määrus jõustub 1. jaanuaril 2027.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud ülesannete delegerimine

Otsustati delegerida põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud kohaliku omavalitsuse üksuse ja kooli pidaja ülesanded Võru Linnavalitsuse-le, välja arvatud järgmised ülesanded:

kooli pidaja esindaja määramine kooli hoolekogusse, kooli ümberkorraldamise ja tegevuse lõpetamise otsustamine ning munitsipaalkooli pidamise üleandmise ja vastuvõtmise otsustamine. Linnavolikogu pädevusse jäetakse kooli pidaja esindaja määramine kooli hoolekogusse, kooli ümberkorraldamise ja tegevuse lõpetamise otsustamine ning munitsipaalkooli pidamise üleandmise otsustamine riigile või teisele vallale või linnale ja/või kooli pidamise kohustuse ülevõtmine riigilt või teiselt vallalt või linnalt.

Võru Linnavalitsuse struktuuri ja teenistuskohdade koosseisu kehtestamine

Otsustati kehtestada Võru Lin-

navalitsuse struktuur ja teenistuskohtade koosseis alates 1. oktoobrist 2026. Selle kohaselt pikendati struktuuriüksuseta teenistuskohdade koosseisus projektispetsialisti teenistustähtaega 31. märtsini 2027 projekti „Võru linna kogukonnakeskuse rajamine, I etapp“ lõpptähtaja pikenemise tõttu. Rahandusosakonna koosseisu vähendati ühe koha võrra, sotsiaaltöösakonda loodi üks hoolekandespetsialisti ametikoht ning hooldustöötaja teenistuskohat nimetati ümber täisealiste heaolu spetsialisti teenistuskohaks. Sellest lähtuvalt on alates 1. oktoobrist 2026 Võru Linnavalitsuses 58,75 teenistuskohat (sh 44 ametikohta ja 14,75 töökohta).

Esindajate määramine Nõõrimaa Tugikodu ja linna haridusasutuste hoolekogudesse

Määrati Võru Linnavalitsuse hallatava asutuse Nõõrimaa Tugikodu hoolekogusse Võru Linnavolikogu esindajaks Ain Pent ja Võru Gümnaasiumi hoolekogusse Võru Linnavolikogu esindajaks Tarmo Piirmann. Võru linna haridusasutuste hoolekogudesse määrati Võru Linnavolikogu esindajateks Võru Järve Koolis Eve Kivimägi, Võru Kesklinna Koolis Ain Pent, Võru Kreutzwaldi Koolis Rain Epler, Võru Kunstikoolis Argo Möttus, Võru Muusikakoolis Nele Ploomipuu ja Võru Spordikoolis Imre Mokrik.

*Birgit Pettai
linnalehe toimetaja*

 LINNAVALITSUSE TEATED

Sundvalduse seadmine

Seati tähtajatut sundvaldus Elektri-levi OÜ kasuks Kuuse tn 1 kinnisas-jale (sihtotstarve elamumaa). Määrati sundvalduse ala ja tingimused.

Isikliku kasutusõiguse seadmine

Anti nõusolek isikliku kasutusõiguse seadmiseks Elektrilevi OÜ kasuks järgmistele kinnistutele: Vabaduse tänav T1 (sihtotstarve transpordimaa), Kooli tänav T1 (sihtotstarve transpordimaa), Vilja tn 10 (sihtotstarve ühiskondlike ehitiste maa), Vilja tn 8c (sihtotstarve elamumaa), Vilja tänav (sihtotstarve transpordimaa), Vilja tänav T3 (sihtotstarve transpordimaa), Kesk tänav T1 (sihtotstarve transpordimaa), Kirsi tänav T1 (sihtotstarve transpordimaa), Tööstuse tn 15 (sihtotstarve üldkasutatav maa), Petseri tänav T4 (sihtotstarve transpordimaa), Räpina maantee T1 (sihtotstarve transpordimaa) ja Veski tänav T1 (sihtotstarve transpordimaa). Määrati isikliku kasutusõiguse ala ja tingimused.

Projekteerimistingimuste andmiseks avatud menetluse algatamine

Otsustati projekteerimistingimuste andmiseks algatada avatud menetlus Tiigi tn 5 kinnistul asuva üksikelamu laiendamiseks alla 33% selle esialgsest mahust ning Jaama tn 7 kinnistul asuva abihoone laiendamiseks üle 33% selle esialgsest mahust.

Ehituslubade väljastamine

Anti ehitusload Liitva mänguala püstitamiseks aadressile Kanepi tn 4,

Lille tn 22 autode tehnohooldekeskuse laiendamiseks ja ümberehitamiseks, Raba tn 2 alajaama trafo vannvundamendi püstitamiseks ning Liiva tn 10 kaubandus-teenindushoone püstitamiseks. Samuti anti ehitusload kaugküttetorustiku püstitamiseks aadressidele Allika tn 2, Vilja tn 27c, Vilja tn 27f ja Vilja tänav T2 ning aadressidele F. R. Kreutzwaldi tn 19, F. R. Kreutzwaldi tn 21, F. R. Kreutzwaldi tn 21a // 21b ja Friedrich Reinhold Kreutzwaldi tänav. Lisaks anti ehitusload kaugküttetorustiku püstitamiseks aadressidele F. R. Kreutzwaldi tn 21 ja F. R. Kreutzwaldi tn 21a // 21b.

Kasutuslubade väljastamine

Otsustati väljastada kasutusload Niidu tn 6 korterelamu, Põllu tn 19 treeninghalli püstitamisele, Jüri tn 42 koolihoone ümberehitamisele, sademeveekanalisatsiooni püstitamisele Friedrich Reinhold Kreutzwaldi tänavale, Jüri tänavale, Karja põik T1, Karja põik T2, Karja tn 8, Karja tänav T1, Karja tänav T2, Karja tänav T3, Tamula supelranda, sõidu- ja kõnnitee püstitamisele Friedrich Reinhold Kreutzwaldi tänavale, F. R. Kreutzwaldi tn 1, F. R. Kreutzwaldi tn 5, Jüri tänav, Jüri tn 2, Jüri tn 2d, Jüri tn 2e, Jüri tn 4, Jüri tn 5, Jüri tn 5a, Jüri tn 5b, Karja tn 8a, Karja tn 31a, Kalevipoja tänav T1, Karja põik T1, Karja põik T2, Karja põik 3, Karja põik 5, Karja põik 7, Karja tn 4, Karja tn 5, Karja tn 6, Karja tn 6a, Karja tn 7/1, Karja tn 7/2, Karja tn 8, Karja tn 9, Karja tn 9a, Karja tn 10, Karja tn 11, Karja tn 11a, Karja tn 13, Karja tn 14, Karja tn 15, Karja tn 15a,

Karja tn 16, Karja tn 17, Karja tn 17a, Karja tn 17b, Karja tn 18, Karja tn 18a, Karja tn 18b, Karja tn 19, Karja tn 20, Karja tn 21a, Karja tn 22, Karja tn 23a, Karja tn 23b, Karja tn 24, Karja tn 25, Karja tn 26, Karja tn 26a, Karja tn 27, Karja tn 28, Karja tn 29, Karja tn 30, Karja tn 30a, Karja tn 31, Karja tn 32, Karja tn 34, Karja tn 36, Karja tn 38, Karja tn 40, Karja tn 40a, Karja tänav T1, Karja tänav T2, Karja tänav T3, Roosi tn 29, Tamula supelranda, Väike tn 22, Väike tn 24 ja Väike tänav T1, toorveetorustiku püstitamisele Veski tänav T1, Toome tänav T1, Allika tn 2, Allika tn 5, Toome tn 3, Viki tn 4, Vilja tn 27 ja Vilja tn 27d ning vee- ja kanalisatsioonitorustiku püstitamisele Kevade tänav T2, Kevade tänav T3 ja Järve tn 28.

Loa andmine ürituse korraldamiseks ja ala sulgemiseks

Füüsilisest isikust ettevõtjale Sirle Sillaste anti nõusolek laatade korraldamiseks 2. oktoobril kell 9–16 ja 23. oktoobril kell 9–16 ning osäühingule Veepeal Näeme OÜ anti luba avaliku ürituse „Tamula Regatt RS Tera Pro EMV“ raames stardi- ja finišiala ning võistluskeskuse rajamiseks ja puhkeala sulgemiseks 19. septembril kella 8st kuni 20. septembril kella 19ni Võru linnas Tamula rannas.

Äriruumi üürilepingu pikendamine

Pikendati Võru Linnavalitsuse ja MTÜ Võru Noortekeskuse vahel 1. oktoobril 2025 sõlmitud äriruumi üürilepingu tähtaega 30. septembrini 2026.

Linna nimel liikmeõigusi teostava isiku nimetamine

Mittetulundusühingusse Võru Noortekeskus nimetati alates 21. augustist 2026 Võru linna nimel liikmeõigusi teostavaks isikuks linnapea Urmas Tali.

Riigihanke korraldamine

Otsustati korraldada riigihange „Võrukivi mänguväljaku ehitustööd“.

Riigihanke tulemuste kinnitamine

Kinnitati riigihanke „Võru linna sademeveesüsteemide rajamine II etapp: projekteerimine“ tulemused ja otsustati sõlmida edukaks osutunud pakkuja OÜ-ga Keskkonnaprojekt hankeleping maksumusega 10 500 eurot (summa käibemaksuta).

Võrumaa Keskraamatukogu lahtiolekuaegade ajutine muutmine

Otsustati lubada sulgeda Võrumaa Keskraamatukogu külastajatele 25. ja 26. septembril 2026 seoses raamatukogu töötajate osalemisega Kultuuriministeeriumi rahastatud Võru maakonna rahvaraamatukogude töötajate õppereisil Helsingisse Oodi raamatukokku.

Aasta õpetaja valimise komisjoni moodustamine

Otsustati moodustada aasta õpetaja valimise komisjon, kinnitada komisjoni esimeheks linnapea Urmas Tali, aseesimeheks abilinnapea Kersti Kõosaar ning liikmeteks haridus- ja kultuuriosakonna juhataja Anita Kikas, haridusnõunik Liina Palu ning kooli-

juht ja linnavolikogu hariduskomisjoni esimees Nele Ploomipuu. Samuti määrati komisjoni ülesanded.

Eelarve eelnõu koostamise tingimuste kehtestamine

Otsustati kehtestada 2027. aasta eelarve eelnõu koostamise tingimused Võru linna üldhariduskoolidele, munitsipaallasteadeadele ja huvikoolidele, Nõõrimaa Tugikodule ning Võrumaa Keskraamatukogule.

Õpilaste arvu suurendamine klassis

Otsustati kehtestada 2026.–2027. õppeaastal klassi täitumuse ülemised piirnormid: Võru Kreutzwaldi Kooli 1.b klassis 25 õpilast, 1.d klassis 25 õpilast, 1.e klassis 25 õpilast, 4.c klassis 8 õpilast, 5.a klassis 11 õpilast, 6.e klassis 8 õpilast, 7.a klassis 7 õpilast, 7.d klassis 25 õpilast, 8.c klassis 25 õpilast ja 9.d klassis 8 õpilast; Võru Kesklinna Kooli 7.b klassis 25 õpilast ning 9.a klassis 25 õpilast; Võru Järve Kooli esimese ja teise kooliastme liitklassis 7 õpilast ning kolmanda kooliastme liitklassis 7 õpilast.

Nõõrimaa Tugikodu direktori ametisse kinnitamine

Kinnitati Nõõrimaa Tugikodu direktoriks 1,0 koormusega ametikohale Marve Kõiv alates 14. septembrist 2026 ning määrati direktori töötasu.

*Marianne Mett
avalike suhete spetsialist*

*Birgit Pettai
linnalehe toimetaja*



Ehitustegevuse kavandamisel tutvu nõuetega

Võru Linnavalitsus palub ehitustegevuse korral arusaamatuste vältimiseks eelnevalt tutvuda Kliiministeeriumi veebilehel ehitusgiid.ee toodud nõuetega ning vajaduse korral konsulteerida Võru Linnavalitsuse ehitusjärelevalve spetsialistiga.

Paljud ei tea, et ehitusseadustiku kohaselt on hoone püstitamiseks, laiendamiseks või

ümberehitamiseks, välisseina- või katusekatte muutmiseks, uue piirdeaia ehitamiseks jne nõutav eelnev ehitusprojekt ning ehitusluba või ehitusteatist. Ka alla 20 ruutmeetri suuruse ehitisealuse pinnaga hoone või varjualuse ehitusdokumentideta püstitamisel tuleb järgida tuleohutusnõudeid, asukohast tulenevaid kitsendusi (planeeringud jm)

ning Muinsuskaitseameti nõudeid. Võru Linnavalitsuse poole palume pöörduda ka juhul, kui teile kuuluvate hoonete andmed ei vasta ehitisregistri andmetele.

Rain Raitar
ehitusjärelevalve spetsialist
785 0934
rain.raitar@voru.ee



Võru linnavalitsus ootab huvilisi linna arengukava avalikule arutelule

Võru linnavalitsus ootab kõiki huvilisi Võru linna arengukava avalikule arutelule, mis toimub 21. septembril algusega kell 17 Tartu 25 teise korruse saalis (pangamaja saal). Sissepääs on Tartu tänavalt või liftiga hoovipoolsest külgest.

Kirjalikke ettepanekuid saab „Võru linna arengukava 2017–2035“ täiendamise ja muutmise kohta esitada kuni 23. septembrini 2026 aadressil Jüri tn 11 või e-posti teel info@voru.ee. Arengukava eelnõu on kät-

tesaadav Võru linna kodulehel https://www.voru.ee/volikogu-istungid alapeatükis „Volikogu menetluses olevad dokumendid“.

*Tiina Hallimäe
arendusjuht*

SOTSIAAL

Võru Kiirabi Antsla brigaad sai uhiuue kiirabiauto

KIIRABI Võru Kiirabi Antsla kiirabi baasis õnnistati 11. augustil sisse uus 120 000 eurot maksnud kiirabiauto MAN.

Võru Kiirabi juhi Kevin Lumi sõnul on uus auto oluline verstaapost Lõuna-Eesti Haigla kiirabi jaoks. Iga uus auto on väga väärtuslik – see pole lihtsalt auto, vaid midagi enamat. Kiirabiauto üks olulisi eeliseid on nelikvedu, mis aitab paremini toime tulla Võrumaa keerulistes teoludes. Antsla kollektiiv pani uuele masinale nimeks Siren.

Võru Kiirabi kuulub Lõuna-Eesti Haigla AS-i koosseisu, pakkudes

kiirabiteenust kogu Võru maakonnas. Antsla kiirabi jaoks on see esimene täiesti uus masin. Auto õnnistas sisse EELK Urvaste Püha Urbanuse koguduse õpetaja Üllar Salumets. Kogu sündmuse pidulikkusele aitas kaasa Antsla kohalik puhkpilliansambel.

Uus auto on suurem, kiirem ja sama uhke nagu Antsla kiirabitöötajate välja mõeldud nimigi! Kiireid ja turvalisi sõite Sirenile!

*Ave Abel
Lõuna-Eesti Haigla AS-i
kommunikatsioonijuht*



Üllar Salumets uut kiirabiautot Sirenit õnnistamas. Taamal Antsla kohalik puhkpilliansambel.

Foto: Lõuna-Eesti Haigla

Võru Linnavalitsus arendab kodus elamist toetavaid sotsiaalteenuseid

SOTSIAALTEENUSED Võru linn viib ellu sotsiaalteenuste arendamise projekti, mille eesmärgiks on parandada Võru linnas kodus elamist toetavaid sotsiaalteenuste kättesaadavust, kvaliteeti ja tõhusust. Projektis täiustatakse koduteenust ning piloteeritakse hoiuteenust, mis aitab ennetada abi- ja toetusvajaduse süvenemist ning vähendada hoolduskoormust. Kõik ikka selleks, et abivajadusega inimesed saaksid võimalikult kaua iseseisvalt ja turvaliselt oma kodus elada. Selleks on projekti kavandatud palju erinevaid tegevusi.

Projekti baastegevuseks on erinevad uuringud, mis on praeguseks juba tehtud ning millele tuginedes täiustatakse ja arendatakse teenuseid. Uuringus osales kokku 123 inimest, sh 58 koduteenuse kasutajat, 11 koduteenuse töötajat, 32 potentsiaalset teenuse kasutajat ja 22 omastehoolajat.

Uuring tõi koduteenuse puhul esile nii tugevused kui ka arendamist vajavad valdkonnad. On positiivne, et

teenuse kasutajad peavad teenust vajalikuks ning see toetab nende igapäevast toimetulekut ja võimalust oma kodus edasi elada. Teenuse kasutajad hindavad kõrgelt praeguste koduteenuse töötajate pakutavat praktilist abi ja hoolivat suhtlust. On hea tõdeda, et ka koduteenuse töötajad peavad oma tööd oluliseks, sest see annab neile missioonitunde, praktilise kogemuse ja võimaluse inimesi aidata.

Uuring tõi arenguvajadustena eelkõige esile teemad, mis on seotud just tööprotsesside ja teenuse selguse parandamise vajadusega. Teave teenuste ja abi saamise võimaluste kohta peab olema lihtsam ja selgem. Parandamist vajavad ka teenuse järjepidevus töötaja asendamisel või vahetumisel, töötajate infovahetus, klientide kaasamine ja tagasisidevõimalused ning koduturvalisuse probleemide ja muutunud abivajaduse varajane märkamine. Samuti vajavad koduteenus ja teised kodus elamist toetavad teenused paremat omavahelist sidumist.

Oluline uuringu teema oli ka omastehoolajate toetamine. 22-st küsitluses osalenud omastehoolajast 19 pidas lühiajalist hoiuteenust vajalikuks. Eriti vajatakse kiiresti kasutatavat abi olukorras, kus hooldaja haigestub, on ülekoormatud või peab ajutiselt eemal olema.

Praeguseks on valminud uuring, mis hõlmas nii ankeetküsitlusi kui ka süvaintervjuusid. Ees seisavad teenuste disainiprotsess ja koduteenuse töötajate koolitused. Lisaks on kavas ka koolitused omastehoolajatele, et toetada neid lähedaste eest hoolitsemisel.

2026. aasta on projektis eelkõige arendamise aasta, mil fookuses on uuringud ja teenusedisain, töötajate ning hoolduskoormusega pereliikmete koolitamine, teenuse osutamiseks vajalikud soetused ja investeeringud, mis on seotud Nõõrimaa Tugikodu uue hoiuteenuse loomise ning koduteenuse parema korraldamisega. 2027. aastal seisab ees teenuste testimise aasta. Siis katsetatakse praktikas

nii uuringute ja koosloome tulemuse-na uuenenud koduteenust kui ka uut paindlikku hoiuteenust.

Rohkem infot koduteenuse ja muude Võru linna pakutavate sotsiaalteenuste kohta saab hoolekandespetsialistilt Larisa Bõkovalt telefonil 5358 8582 või Võru linna kodulehelt voru.ee/teenused/sotsiaalteenused.

Tegevusi viiakse ellu projekti „Sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine Võru linnas“ raames. Projekti kaasrahastab Euroopa Liit.

*Tiina Hallimäe
arendusjuht*



Kaasrahastanud
Euroopa Liit



Eesti
tuleviku heaks

Abilinnapea Ainika Suleva kutsub rääkima

Võru linn on meie ühine kodu ja selle paremaks muutmiseks on kõige olulisem kuulata inimesi, kes siin elavad. Soovin, et linnaelanikel oleks võimalus tulla rääkima vahetult ja ilma liigse formaalsuseta. Olen käesoleva aasta lõpuni igal neljapäeval kell 9–12 Võru linna sotsiaalosakonnas, et elanikega kohtuda.

Tule rääkima, kui sul on:

- mure või küsimus;



Abilinnapea Ainika Suleva.

Foto: Birgit Pettai

Hea inimene, kes sa hooldad oma lähedast Võru linnas!

Kutsume sind koolitusele, mille raames saad teadmisi ja oskusi, mis aitavad sul oma lähedast paremini hooldada.

Räägime, kuidas hoida enda ja lähedase vaimset tervist, sinu õigustest ning hooldusvõtetest ja vahenditest.

Koolitus on osalejatele TASUTA.

Koolitusele registreerudes kinnitad, et:

- ✓ hooldad Võru linnas elavat inimest;
- ✓ oled nõus läbima põhjaliku koolituse, mille kogumaht on 40 akadeemilist tundi (kokku 10 kohtumist).

Koolitus toimub kord nädalas õhtuti kell 17.15–20.30.

Esimene kohtumine toimub 29.09.2026. Täpsem info saadetakse registreerunutele e-posti teel.

Kohtade arv on piiratud!

Huvi ja lisaküsimuste korral võta julgelt ühendust Anita Luigega

anita.luik@voru.ee
550 3227
Palun tee seda enne 20. septembrit 2026.



Varjumisoskus on nagu esmaabi ABC – hoia see soojana, et suudaksid vajadusel päästa elu

KRIISIVALMIDUS Mis on ühist varjumisoskusele ja esmaabi ABC-l? Mõlema puhul kehtib sama – kui see on kord juba selgeks saanud, püsib ta lihasmälu. Mõlema puhul loodame, et neid ei lähe kunagi tarvis, kuid siis, kui olukord oskuse kasutamist siiski nõuab, on aeg kallis ja iga sekund arvel ning õigest tegutsemisest sõltub ei rohkem ega vähem kui elu. Seetõttu vajavadki mõlemad oskused aeg-ajalt lihvimist, meeldetuletamist ja harjutamist.

Eestis on sireenivõrgustiku testimisest saanud viimase paari aasta jooksul rutiin. Kolmel korral aastas kõlavad sireenid üle kogu Eesti ning elanikkonnale saadetakse sõnumid ja äpiteavitused. Igale testile eelneb ulatuslikum teavituskampaania, et test ei tuleks välguna selgest taevast. Uuringud näitavad, et elanikud on ohuteavitusega üsna hästi kursis ja just sireenid on need, mis ohuteavitusele mõeldes esimesena meelde tulevad.

Mõnevõrra vähem mõeldakse aga sellele, kuidas toimida siis, kui sireen kõlab ajal, mil testi ei toimu. Võib ju tunduda, et rutiinne test on midagi sellist, millele ei taha enam kuigi palju tähelepanu pöörata. See tunne on aga petlik ja ennast eksitada lasta ei tasu. Oskused püsivad siis, kui neid aeg-ajalt meelde tuletada. Nii nagu vaatame üle koduse apteegikapi sisu ja tuletame meelde, kuidas verejooksu peatada või vajadusel inimest elustada, tuleb mõne aja tagant meelde tuletada ka need oskused, mida kasutada siis, kui sireenid käivituvad. Midagi keerulist seal ei ole ja põhitööd, mis kehtivad, on lihtsad:

- Hoia meeles, et kui sireenid käivituvad, on sellel helil vaid üks tähendus – varju kohe.
- Kui asud hoones, kus on varjumiskoht, liigu kohe sinna. Varjumiskohad (ja tulevikus ka varjendid) on tähistatud sinise kolmnurgaga oranžil taustal.
- Kui see pole võimalik, siis varju lähimasse siseruumi võimalikult madalal korrusel.
- Varjumisel pea meeles kahe seina reeglil – jälgi, et sinu ja õue vahele jääks vähemalt kaks tugevamat seina.
- Hoia eemale suurtest klaaspindadest, udest ja akendest ning võimalusel eelista madalamaid hoonekorreid.
- Kui oled õues, jookse lähimasse siseruumi.
- Kui see pole võimalik, heida maha ning kata pea ja kael käte või pehme esemega.
- Varjumiskohas püsi seni, kuni saad ametlikest kanalitest infot, et oht on möödas.

Kodu ja ka töökoht tasub vaadata üle selle pilguga, et vajadusel teaksid, kuhu seal varjuda. Uuri tööandjalt või kortermajas oma ühistult, kas majal on olemas või koostamisel ka varjumisplaan. Varjumisest ja selle oskuse vajalikkusest tasub kindlasti rääkida ka pere ja lähedastega. Mida teadlikumad oleme, seda rahulikumalt suudame ka võimalike ohutudega silmitsi seista.

Oktoober on elanikkonnakaitsekuu ning see on paras aeg varjumisoskusi meelde tuletada ja läbi proovida. 14. oktoobril kell 15.00–15.10 testib Päästeamet koos partneritega üleriigilist ohuteavitussüsteemi EE-ALARM ja suuremates asulates käivituvad sireenid. Enne sireenide käivitamist saabub mobiiltelefonidesse SMS, Eesti äpp ja rakendus „Ole valmis!“ teavitavad samuti testist ning infot jagab ka ERR. Sel hetkel tasub läbi mängida või vähemalt mõelda, kuhu ja kuidas varjuskid sina just selles kohas, kus testi ajal parajasti viibid. Nii hoolitses selle eest, et varjumisoskus püsib värskena ja tead, kuidas võimalikes ohuolukordades ohutult käituda.

Loe lähemalt, kuidas varjuda: olevalmis.ee/varjumine.

Päästeamet

OHUTEAVITUSE TEST

14.10.2026

14. OKTOOBRI KELL 15.00-15.10 TOIMUB OHUTEAVITUSSÜSTEEMI EE-ALARM TESTIMINE. REAALSET OHTU EI OLE!

VÕRU LINN

KÕIGILE SIREENILE

SAAD ÄPITEAVITUSE

NÄED BIRATERSTI ERRI KANALITES

SAAD ENNE TESTI SMS-HOIA MEELDETULETUSE

Lisainfo
WWW.OLEVALMIS.EE
Rääginfo telefon
1247
PÄÄSTEAMET

RAAMATUKOGU



Lõppes 14. raamatusuve bingo

KIRJANDUS Võrumaa Keskraamatukogu korraldas koostöös Võru maakonna raamatukogudega juba 14. korda lastele suvist lugemismängu „Raamatusuve bingo“, mis kandis seda nime neljandat korda.

Tänavu oli osalejaid pea 200, kellest 152 ka lugemismängu lõpetasid. Kokku täitsid mängulõpetajad 201 bingoletti ja lugesid 1222 raamatut. Enim lugejaid, 77 osalejat, oli Võru Kreutzwaldi Koolist, järgnesid Võru Kesklinna Kool 19 osalejaga ja Puiga Põhikool 16 osalejaga. Kõige nooremad osalejad olid kolmeaastased, kes lugesid koos emadega, kõige vanem aga 18-aastane. Raamatusuve jooksul luges üks võistleja 62 raamatut, järgnesid 36 ja 27 raamatut lugenud võistlejad. Üks lugeja on mängus osalenud juba kümme aastat. Esmakordseid raamatusuve bingo osalenuid oli lausa 88.

Peateemaks oli sel aastal Ilon Wiklandi 96. sünnipäev. 24 last valis tema kirjutatud või illustreeritud raamatu oma lemmikuks. Nurkademängus osalemiseks tuli lugeda näiteks 2026. aastal ilmunud raamat. 16 last valis uue raamatu oma lemmikuks. Tähistamaks Fr. R. Kreutzwaldi muuseumi ja ausamba juubeleid, oli üheks teemaks tänavu Fr. R. Kreutzwaldi muinasjutt. Kreutzwaldi muinasjuttude seast valis oma lemmikraamatu kaks last. Hea laste- või noorteraamatu plakatil reklaamitud raamat sai 30 lapse lemmikuks. Kuna 2026. aasta on hiina kalendri järgi tulihobuse aasta, oli üheks teemaks ka punase kaanega raamat. See oli 22 lapse lemmikuteemaks.

Täismängu mängimiseks oli vaja lugeda lisaks nelja teemaga sobivaid raamatuid: sarja esimene raamat (24 lapse lemmikraamat), raamat, mille tegelane on lind või loom (12 lapse lemmikraamat), raamat, mille pealkiri algab sinu eesnime esimese tähedega (7



Raamatusuve bingo 2026.

Foto: Kristi Soll

last valis oma lemmikraamatuks just selle teema) ning raamat, mille pealkirjas on nimetatud arv (15 lapse lemmikuteemaks).

Lõpuüritus toimus Võrumaa Keskraamatukogu lasteosakonna Tähesaalis 26. augustil 2026. Kirjanik ja Haapsalu lasteraamatukoguhoidja Krista Kumberg rääkis Ilon Wiklandi elust ja tegemistest. Lastel oli võimalik vaadata jutu taustaks Võru lasteraamatukogu seintel olevaid pilte, mille aitasid välja valida Iloni Imedemaa noored kuraatorid. Näitus jääb seintele veel septembrikuuks. Enim raamatuid lugenud ja kõige kauem suvelugemisel osalenud lugejaid ootasid üllatused toetajatelt.

Leitud märk jutustab loo, mida tasub lugeda

RAAMATUSOOVITUS Võrust pärit endine vabadusvõitleja ja punkar Ain Saar on üle pika aja kirjutanud raamatu, mille esmaesitlus toimus 30. juunil Võrumaa Keskraamatukogus.

Tundub uskumatu, et keegi võtab ette, hakkab uurima maa seest leitud vana märki ja satub sellest nii suurde vaimustusse, et ilmub koguni raamat. Just nii juhtus Ain Saarega, kes leidis Rootsis metallidetektoriga Eesti gaidide II suurlaagri märgi. Koos võrulase Kaja Tullusega uuris ta märgi ajalugu ja leidis, et see on väärt ka teistega jagamist. Ain Saare uus raamat kannab nime „Stockholm Ülemiste 1952“.

Meie ees rullub lahti põnev dokumentaaljutustus 1952. aastal Rootsis Stockholmis Flateni järve kaldal Ain Saare praeguse kodu läheduses toimunud Eesti gaidide sõpruslaagrist. Rohked arhiivimaterjalid ja väljavõtted ajalehtedest annavad edasi vahetu pildi laagri ettevalmistamisest, läbiviimisest ja huvitavamatest seikadest. Saame teada, kuidas noored eesti tüdrukud Rootsis hoidsid elus eesti kultuuri ja traditsioone – lauldi eesti laule, toimusid luulelugemise ja näidendite võistlused. Võrumaaga seostub näiteks fakt, et sõpruslaagri laulusõnad otsustati tellida tuntud luuletajalt ja kirjanikult Bernard Kangrolt, kuid ajapuuduse tõttu ta keeldus ning sõnad kirjutas Gustav Suuts.

Ain Saar on loo kirja pannud paeluvalt ja seikluskult. Erilised on ka raamatu eellugu ja kirjutamise



Raamatu autor Ain Saar.

Foto: erakogu

ajend – juba seetõttu tasub raamat laenutada. Raamat on lihtsalt nii mitmekihiline, et seda peab ise lugema.

Merit Hunt
Võrumaa Keskraamatukogu
bibliograaf-raamatukoguhoidja

VÕRUMAA KESKRAAMATUKOGU
Võrumaa tõelise vaimu keskus
Aastast 1900

VÕRUMAA KESKRAAMATUKOGUS:

- 15. oktoobril kell 14.00 toimub konverentsisaalis täiskasvanud õppija nädala raames raamatute taaskasutuse õpituba Ere Raagi juhendamisel.

VÕRUMAA KESKRAAMATUKOGU LASTEOSAKONNAS SEPTEMBRIS JA OKTOOBRIIS:

- Septembris on veel võimalus Tähesaali seintel näha Ilon Wiklandi reprodre näitust „Noorte Ilon Wikland“. Pakume võimalust tulla klassidega näitust vaatama.
- Klaaskapp on septembris Võru Spordikooli päralt – tule spordikooli trenni!
- 14. septembrist 2. oktoobrini mängime Tiina Tammeri raamatu järgi etendust „Seened võtavad mõõtu“. Rühmadel palume eelregistreeruda.
- 5.–30. oktoobrini mängime Paul Stewarti raamatu järgi etendust „Sünnipäevakingid“. Rühmadel palume eelregistreeruda.
- 8. oktoobril kell 10.00 toimub lasteosakonnas 4. klasside 33. ettelugemise päev. Õppijal juhtub mõndagi!
- Oktoobris tähistab lasteraamatukogu 75. sünnipäeva. Sel puhul avame 15. oktoobril lasteraamatukogu Tähesaalis ja klaaskapis ajaloonäituse.

Tule loe, vaata filme, naudi näitusi või veeda niisama aega, Võrumaa Keskraamatukogu lasteosakond ootab!



HARIDUS

Väike Werrone Kool alustab kümnendat tööaastat

HARIDUS 2017. aasta sügisel avatud Väike Werrone Kool on jõudnud olulise tähtseni – algas kümnes õppeaasta. Tänavu õpib koolis 97 õpilast. Juubeliaasta toob kaasa ka muutuse kooli juhtimises: senine direktor Anneli Võikar annab töö üle Nele Ploomipuule.

Kümnenda tegevusaasta alguseks on Väike Werrone Koolist kujunenud omanäoline kool, mis toob kokku waldorfpedagoogikast huvitunud peresid üle kogu Võrumaa. Kool väärtustab lapse individuaalset arengut, hoolivat koolikultuuri ja tihedat koostööd peredega.

Kevadel lõpetas Väike Werrone Kooli kolmanda lennu viis noort. Lõpuksamite tulemused olid väga rõõmustavad, sest kooli keskmine tulemus inglise keeles oli 91%, matemaatikas 80% ja eesti keeles 74%. Lõpetajad jätkavad haridusteed Heino Elleri Muusikakoolis, Võru Gümnaasiumis, Tartu Rakenduslikus Kolledžis (VOCOs) ja Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskuses (EWERSis).

Väike Werrone Kool tegutseb tihe-

das koostöös Võrumaa waldorflasteaiaga Terve Pere Aed. Ühiselt moodustavad nad hariduskogukonna Werrone Hariduskoda, mis pakub waldorfpedagoogikast ja nüüdisaegsest õpikäsitlusest lähtuvat kasvu- ja õpikeskkonda väikelapsest põhikooli lõpuni. Ka lasteaias jaoks on 2026. aasta eriline, kuna kogu aasta vältel tähistatakse waldorflasteade ülemaaailmset 100. juubelit.

Kooli 10. tegevusaastaks on plaanis nii traditsioonilisi kui ka uusi sündmusi. Tulemas on iga-aastane jõululaat, antakse välja juubelikalender ja kavandatakse mitmesuguseid vanemahariduse sündmusi. Kooli tegemisi saab jälgida sotsiaalmeedias ning kooli kodulehel www.vwk.ee.

MTÜ Terve Pere Selts



Väike Werrone Kool.

Foto: Erakogu

Lapsed teatrisse!

LASTEETENDUSED Aasta viimasteks kuudeks on väikestele teatrisõpradele hea uudis – Võru Kandes ootab igas kuus ees üks lastelavastus. Nii saab kodu lähedal teatrisse tulla, kogeda päris teatrielamust ning õppimise vahele vaadata elu vimkasid ja õpetusi korraks teise nurga alt.

Teatrilaval jutustavad oma lugusid lastele tuttavatel ja ehk taasavastamist ootavatel tegelastel. Saab teada, mida võtavad ette Printsess ja Narr, kes on Kaval-Ants ja Vanapagan, kuidas Punamütsikesel käsi käib ning millised on õiged jõulud Pettsoni ja Finduse seltsis.

Koos väikeste teatrituulijatega on oodatud ka suured teatrisõbrad, et lood ja nende üle arutlemine saaksid jätkuda ka pärast etendust ning ühisest teatrielamusest sünniks uued ühised lood.

Võru Kannel

- 29. septembril kell 10.30 Printsess ja Narr
- 20. oktoobril kell 10.30 Kaval-Ants ja Vanapagan
- 10. novembril kell 12.00 ja 14.00 Punamütsike
- 11. detsembril kell 10.30 Pettsoni ja Finduse jõulud

Eril Aule

KAVAL-ANTS ja VANAPAGAN

Teatribuss

TOOMAS LUNGE • HELGUR ROSENTAL • MARKO MÄESAAR

Lavastaja MARKO MÄESAAR • Kunstnik TRIINU PUNGITS

Muusikaline kujundus TOOMAS LUNGE ja INGA LUNGE

Liikumisjuht JAANIKA TAMMARU

ETENDUSED ÜLE EESTI

Piletid PILETIMAAILMAST • www.teatribuss.ee

SVEN NORDQVIST

PETTSONI JA FINDUSE JÕULUD

Teatribuss

OTT SEPP • MARKO MÄESAAR

Dramatiseering DONALD TOMBERG • Lavastaja MARKO MÄESAAR

Kunstnik TRIINU PUNGITS • Helilooja ANDRES VAGO

ETENDUSED ÜLE EESTI

Piletid PILETIMAAILMAST

www.teatribuss.ee

RAHVUSTEATER VANEMUINE

TALLINK teatri peatoetaja

Punamütsike

VENDA GRIMMIDE MUINASJUTT

Lavastaja ja dramatiseeringu autor Veikko Täär

Kunstnik Marge Martin — Muusikaline kujundaja Toomas Lunge

Laulusõnade- ja viiside autor Aapo Ilves — Valguskujundaja Tauri Kõtsi

Osades Mirjam Aavakivi — Kristin Prits

Rasmus Vendel — Mattias Nurga — Merle Jääger

VÕRU KULTUURIMAJAS KANNEL 10.11 KELL 12 JA 14

METEC Lõunakeskus COOP | Tartu AMSERV TARTU

MIKSTEATER

Printsess ja Narr

lavastaja Anne-Mai Tevahi

Kristo Toots

Autor ja lavastaja Kristo Toots

Kostüümikunstnik Maarja Meeru

Valgus ja tehniline lahendus Martin Meelandi

Muusikaline kujundus Emma Elisabeth Toots

29. september kell 10.30

Võru Kannel

Pilet 15€



Võru linna lusikapidu 2026. aasta esimeses pooles sündinud lastele. Foto: Birgit Pettai

Võrus peeti tänavustele beebidele lusikapidu

LUSIKAPIDU Võru pangamaja saalis toimus 6. septembril lusikapidu selle aasta esimeses pooles sündinud lastele. Sel perioodil sündis Võru linnas kokku 47 last – 25 tüdrukut ja 22 poissi, neist kaks paari kaksikuid.

Uusi ilmakodanikke tervitas abilinnapea Ainika Suleva. „Iga lapse sünd on ime, mis muudab ühe pere maailma. Koos lapsega tuleb perre rohkem rõõmu ja palju põnevaid, mida oodata, võib-olla ka natuke vähem und, kuid kindlasti väga palju armastust. Igapäevased asjad saavad uue tähenduse ja päevad uue rütmi. Ja ühel hetkel avastad, et sinu südames on armastus, mille olemasolust sa varem ei teadnudki,“ sõnas abilinnapea.

Höbelusika kinkimine on vana ja ilus traditsioon. Sellega soovitakse lapsele õnne, head käekäiku, küllust ja kaitset kogu eluteeks. Seda kõike soovib ka Võru linn! Peresid õnnitles ja kingitused andis üle Võru linnaape Urmas Tali. Lusikapeol esinesid Eva-Vunderi laululapsed Dolores, Elli-Marie ja Tristan.

Birgit Pettai
linnalehe toimetaja

Kõik, kes lusikapeole kohale tulla ei saanud, saavad kingi kätte linnavalitsuse infosaalist. Sündmuse pildigaleriid saab vaadata fotograafi Tõnis Antoni kodulehelt, kust saab ka pilte tellida. Võru linn kingib igale perele mälestuseks ühe foto, mille saab galeriist ise valida.

Täiskasvanute huviringid – andke endast märku!

Oleme oktoobrikuu linnalehte koondamas infot täiskasvanutele suunatud huviringide kohta. Kui pakute Võrus täiskasvanutele huvitegevust, andke sellest

28. septembriks teada kultuurispetsialistile Priidu Teppole

priidu.teppo@voru.ee

Palume edastada huviringi või tegevuse nimetuse, toimumise aja ja koha, osalemise tingimused ning kontaktandmed.

Info on oodatud just ka neilt, kes tegutsevad väiksema seltsi või ühendusena.

Rohkem tegevusrõõmu Võrus!

LINNAPÄEVAD

VÕRU LINNA 242. SÜNNIPÄEV

Linn pidas vihmale vastu ja tähistas hoogsalt 242. sünnipäeva

SÜNNIPÄEV Võru linn tähistas 18.–23. augustini toimunud linnapäevadega 242. sünnipäeva. Ilmataat pani tänavuse sünnipäeva tähistamise küll korralikult proovile, kuid vihm linnapäevade hooгу ei peatanud.

Sünnipäevanädala programmi kuulusid nii aastatega armsaks saanud traditsioonid kui ka uued ettevõtmised. Kuue päeva jooksul oli linnapäevade kavasse põimitud XXXI Võru Vaskpillipäevad, mille kontserdid töid muusikat Võru Kandlese, Katariina kirikusse ja mujale linnaruumi. Muusika oli linnapäevade programmis tähtsal kohal. Siinkohal ei saa mainimata jätta ka tantsu, sest 20. augustil kogunesid Võru Kandle tantsijad ja külalised mujaltki Võru Kubija lauluväljakule, et osaleda töötubades, anda ilus tantsukontsert ja pidada Eesti taasiseseisvumispäeval rahvasimmanit. Selle üritusega Kubija lauluväljakule uue hingamise andmise idee sündis Vunki Mano! loometalgutel ning see viidi ellu Euroopa Sotsiaalfondi+ kaasrahastusel projekti „Lõimumist edendavate kogukondlike tegevuste toetamine“ raames.

Lisaks üllatas Võru Kandle rahvatantsurühm Viire üritusel oma kauaaegset juhendajat Maire Udrast, kel täitub tänavu 40 aastat Viire juhendajana. Tänuks kinkisid tantsijad Maire Udrasele tant-suetenduse, kus tulid esitamisele ka tema enda loodud ja lavastatud tantsud.

Linnapäevade põhipäeval, 22. augustil kogunes kesklinna vaata-



Kubija rahvasimmanil said kõik huvilised Maire Udrase juhendatud tantsutöötoas osaleda. Foto: Birgit Pettai

mata kehvale ilmale palju inimesi ning tegevusi jagus hommikust hiliste õhtutundideni. „Täna on selline väga huvitav päev. Me oleme mitte millestki sõltuvalt küsimuse ees, kas see ilm pidigi täna selline olema. Teame, et ei pidanud, aga vanarahva tarkus ütleb, et kui täna on selline päev, siis seitse järgmist aastat on meil väga ilus päev,“ mõtiskles Võru linna-pea pidupäeval peetud kõnes.

Linnapäevade laat ja Võru vanatehnikaklubi Vant autonäitus täitsid linnatänavad, keskväljakul toimusid esinemised ja kontserdid ning oma tegemisi tutvustasid

erinevad Võru linna asutused ja organisatsioonid. Kooli tänaval pakkus maitseelamusi Võru toidutänav koos mitmekesise kultuuriprogrammiga ning noored kogunesid noortealale Playas.

Sportlikku mõõduvõttu jagus samuti mitmesse päeva, sest traditsiooniliselt läbiti 1784-meetrine linnajooks, mille distants viitab Võru asutamisaastale, toimus järjekorras kümnes Ummamuudu liina üüjuusk, Vabaduse tänaval peeti *armilifting*’u lahtisi Eesti meistrivõistlusi ning tenniseväljakutel puureketi turniiri.

Võru linna Urmas Tali ja-

gas koos linnavolikogu esimehe Tarmo Piirmanni ja abilinnapeade Kersti Kõosaare, Jüri Kaveri ja Ainika Sulevaga Võru keskväljakul linnarahvale puhkpillimuusika saatel sünnipäevavort. „Mida väärakam on sünnipäev, seda suurem on tort. Mida rohkem on külalisi, seda õnnelikumad on sünnipäevalapsed ka ise,“ ütles Tali.

Õhtul toimus Tamula järvelaval linna sünnipäevakontsert, kus teenetemärgi üleandmise ja kaunite kodude tunnustamise järel astusid üles Võru Muusikakooli Sümfooniaorkester ja segakoor



Võru Muusikakooli Sümfooniaorkestri kontsert Tamula järvelaval.

Foto: Aigar Nagel

Hilaro. Kuigi suure vihmajärgi tõttu kaaluti esinemise ärajätmist, et mitte Võru Muusikakooli pille mahakandamisele mängida, oli linna Urmas Tali sõnul 242-aastaseks saaval sünnipäevalapsel ainult üks soov: et kontsert ja pidulik õhtu igal juhul õnnestu. „Pidulikkust ei muuda mitte miski paremaks kui see, et me jätkuvalt oleme kindlad, et ka halva ilmaga on võimalik häid pidusid korraldada,“ lausis Tali kontserdi eel, mille järel kõlasid kaunid keelpillihelid ja segakoori hääled üle järve.

„See, mida te siin näete, ei ole maailmas tegelikult väga tavapärane. Meil ei ole Võru linnas üleliia palju inimesi, et teha lastest sümfooniaorkestrit, aga ometigi see siin on. Ja mitte nüüd ühe-

päevaseks projektiks, vaid juba aastaid,“ rääkis sümfooniaorkestri dirigent Jaan Randvere kontserdi eel ning märkis ära arvukad esinemised ja preemiad, mida noortest koosnev sümfooniaorkester on pälvinud nii Eestis kui välismaal.

Pika ja sündmusterohke päeva lõpetas Võru keskväljakul rahvapidu ansambliga Singer Vinger.

Võru linnapäeval oli inimesi, muusikat, tantsu, kohtumisi, rõõmu ja seda mõnusat Võru tunit. Aitäh kõigile, kes ilma trotsides meiega Võru 242. sünnipäeva tähistasid!

Marianne Mett
avalike suhete spetsialist

Birgit Pettai
linnalehe toimetaja

Võru linna teenetemärgi pälvis taastusraviarst Kersti Hagel

TEENETEMÄRK 22. augustil Võru 242. sünnipäeva pidustustel andsid Võru linna Urmas Tali ja linnavolikogu esimees Tarmo Piirmann Tamula järvelaval üle Võru linna teenetemärgi. Tänavu pälvis selle üle poole sajandi Lõuna-Eesti Haiglas töötanud taastusraviarst Kersti Hagel, kes on andnud suure panuse taastusravi valdkonna arengusse Võrumaal.

„See on terve meie osakonna töö ja pikaajne haigete ravitse-

mine, tänu millele olen saanud töötada nii palju aastaid. Täna on kõiki oma osakonna töötajaid ja olen rõõmus, kui te ikka kasutate meie osakonda, sest alati saate sealt abi,“ ütles Kersti Hagel teenetemärgi linna sünnipäeval vastu võttes.

Suur tänu sulle tehtud töö ja nähtud vaeva eest!

Birgit Pettai
linnalehe toimetaja



Kersti Hagel. Foto: Aigar Nagel

Võru sõpruslinnade lipuväljak sai värske ilme

SÕPRUSSUHTED Võru linna-päevade raames taasavati 22. augustil pidulikult linna keskväljaku ääres asuv sõpruslinnade lipuväljak.

Sõpruslinnade lipuväljaku ümberkujundamise eesmärgiks on väärtustada linna rahvusvahelisi partnerlussuhteid, tuues lippude väljakule heiskamisega esile sõpruslinnad kui koostöö, kultuurivahetuse ja vastastikuse sõpruse kandjad. Ümberkujundamise järel lehvivad väljakul Võru linna lipp ja 11 sõpruslinna lipp: Läti Alūksne, Saksa-maa Bad Segebergi, Prantsusmaa Chambray-lès-Toursi, Rootsi Härryda ja Landskrona, Soome Iisalmi ja Laitila, Leedu Joniškise, Ukraina Kanivi, Bulgaaria Smoljani ja Poola Suwalki linnade lippud.

Võru abilinnapea Jüri Kaveri sõnul oli väljak väsinud ja vajab värskendust. Nii sündis Võru Linnavalitsuse linnamajanduse osakonna ühisloominguna ümberkujundatud väljak. Lipuväljaku uuendamine läks maksma 15 000 eurot, mis kaeti Võru Linnavalitsuse puhkeparkide investeringute eelarvest. Kaveri ütles, et tulevikus mõlgutatakse mõtet väljakule paigaldada ka puidust istepinke.

Võru Linnavolikogu esimees Tarmo Piirmann sõnas lipuväljakut avades, et Võrut seovad sõp-



Linna sünnipäeva pidustustel taasavati sõpruslinnade lipuväljak ja heisati lippud.

Foto: Birgit Pettai

ruslinnadega pikaajalised suhted ja ühised ettevõtmised ning Võru linna südames lehvivad lippud on nüüd igal aastal meie silmis väga auväärsel kohal.

Võru linna 242. sünnipäeva puhul olid siin külas ka Saksa-

maa Bad Segebergi abilinnapea Norbert Reher, kultuuri ja sõpruslinnade spetsialist Julia Gabel ning Laitila linnavolikogu liige Pertti Pokki. Kõigile väga meeldis uue lipuväljaku idee ja teostus. Külalistel oli võimalus koos Võru

Linnavolikogu ja linnavalitsuse liikmete ning linnakodanikega väljakul esimest korda lippu heisata.

Birgit Pettai
linnalehe toimetaja



Külli ja Varbo Maandi koos perega Haapsalu kultuurikeskuses toimunud „Eesti kaunis kodu 2026“ auhinnatseremoonial, kus Alar Karis tänas maakondade kaunimaid kodusid. Foto: Arno Mikkor

Kodu kaunistamine on kõige parem antidepressant

TUNNUSTAMINE Eesti Kodu-kaunistamise Ühenduse eestvedamisel toimuva üleriigilise konkursi „Eesti kaunis kodu“ eesmärk on märgata ja tunnustada inimesi, kes loovad ning hoiavad kaunist, hoolitsetud ja elurikast elukeskonda. Tänavu esitati Võru linnast konkursile kolm kaunist kodu ja üks eriobjekt. Üks Võru kodu pälvis konkursi laureaadi tunnustuse, mille andis üle Eesti Vabariigi president Alar Karis.

Riiklik tunnustus

30. augustil Haapsalu kultuurikeskuses toimunud „Eesti kaunis kodu 2026“ auhinnatseremoonial tänas Vabariigi president Alar Karis maakondade kaunimaid kodusid ning ilusamaid eriobjekte. Võru linnast pälvis tunnustuse Külli ja Varbo Maandi kodu aadressil Luha tänav 7.

See kodu peidab endas tõelist üllatust. Esmapilgul tagasihoidlikust aiast avaneb tagahoovis läbimõeldud ja liigirikas aiamaastik, kus looklevad istutusala põimivad omavahel maakivid, pügatud oksapuud, põõsad ja püsililled. Aeda täiendavad viljapuud, kasvahoone ning hoolikalt rajatud tarbeed. See on kodu, kus ilu ja

praktilisus käivad käsikäes ning iga detail kõneleb pererahva pühendumusest, töökusest ja armastusest oma kodu vastu. Külli ja Varbo on loonud paiga, kus loodus, hool ja kodutunne moodustavad kauni terviku.

„Kui Beti väravas haugub, siis mitte selleks, et võõraid peletada, vaid selleks, et teid hoovi peale kutsuda,“ ütles Luha tänav 7 peremees Varbo Maandi Võru linna sünnipäeval linnalt tunnustust vastu võttes.

Linna ja maakonna tunnustus

Võru linna kauniste kodude tunnustamisüritus toimus 22. augustil Võru linna 242. sünnipäeva pidustustel Tamula järvelaval. Lisaks Maandite kodule tunnustati ka konkursile esitatud Piia ja Jaanus Oispuu kodu aadressil Sulevi 2 ning Siiri ja Urmas Plangi kodu aadressil Väike tänav 5.

Sulevi 2 kinnistu paistab silma hooldatud ja korrastatud koduaia-aga. Aed on kujundatud peamiselt okas- ja lehtpuudega, mis loovad roheline ja meeldiva üldilme. Krundi piiril paiknevad peenrad annavad aiale selge vormi. Kodu ümbrus on hästi hoitud ning rikastab oma kauni väljanägemisega

kogu tänavapilti. Rajatud läbipais-tev tara laseb vaatajatel nautida hoolitsetud aeda. Sulevi 2 perenaine Piia Oispuu, kes on ühtlasi ka Võrumaa Puuetega Inimeste Koja tegevjuht, ütles Võru linna kauniste kodude pidulikul tunnustamisel, et kodu kaunistamine on kõige parem antidepressant ning tänas märkajaid.

Väike 5 kinnistu on küll väike, aga iga ruutmeeter on läbi mõeldud. Kinnistul asub maitsekalt renoveeritud eramaja koos hoo- vis oleva kõrvalhoonega. Kodu ilmestavad suur turbapeenar püsililledega ja puidust kõrgpeenrad krundipiiril.

Eriobjekti kategoorias esitati kauneimaks kortermajaks Vilja tn 4 korteriühistu. Hiljuti renoveeritud kortermaja ümbrus on kujundatud kaasaegseks tervikuks. Hoone juurde on rajatud kaks liigirikast püsililled ja maakividega kujundatud istutusala, mis pakuvad silmailu kogu kasvuperioodi vältel. Sisepääsude juures täiendavad haljastust dekoratiivsed suvelilledega lillevaasid. Läbimõeldud ja hästi hooldatud haljastus loob harmoonilise terviku ning täiendab hästi kortermaja kaasaegset arhitektuuri.

Korteriühistu Vilja tänav 4 esindaja tänas Tamula järvelaval toimunud Võru linna kauniste kodude tunnustamisel kõiki maja rekonstrueerimises osalenuid ning avaldas erilist tänu majarahvale, kes selle raske, kuid kokkuvõttes väga tulemusliku ettevõtmise üle elas.

Kõik need kodud pälvisid ka Võru maakonna tunnustuse. Tänavusi objekte hindas komisjon koosseisus Erika Joonas, Ülle Luuk, Marika Parv, Marje Pettai, Maret Einla, Ene Tooming ja Sirli Kokk. Komisjoni tööd koordineeris SA Võrumaa Arenduskeskuse kultuurispetsialist Kristi Vals. Komisjon pööras hindamisel tähelepanu kodu ja ümbruse terviklikkusele, heakorrale, omanäolisusele, elurikkusele ning kogukondlikule mõjule. Võrumaa Arenduskeskus koostöös Võru maakonna omavalitsustega tunnustas kauneid kodusid 8. septembril toimunud tänuüritusel ühes kaunis kodus - Kaisa ja Eimar Hallopi juures Rõuge vallas.

*Birgit Pettai
linnalehe toimetaja*



Külli ja Varbo Maandi kodu aadressil Luha tänav 7.



Piia ja Jaanus Oispuu kodu aadressil Sulevi 2.



Siiri ja Urmas Plangi kodu aadressil Väike tänav 5.



Eriobjekti kategoorias esitati kauneimaks kortermajaks Vilja tn 4 korteriühistu. Fotod: Arvo Meeks/Lõuna-Eesti Postimees

Võru võimuliit allkirjastas linna sünnipäeval koalitsioonilepingu

KOALITSIOON 21. augustil, Võru linna 242. sünnipäeval, allkirjastasid Isamaa, Keskerakonna, EKRE ja Reformierakonna esindajad Võru linna koalitsioonilepingu, milles lepitakse kokku linna juhtimise põhimõtted ja peamised eesmärgid.

Nelja erakonna võimuliit sündis Võrus mai lõpus. Koalitsioonilepingu keskmes on aus ja avatud linnajuhtimine, laste- ja peresõbralik elukeskkond, hariduse ja noorte toetamine, eakate heaolu, ettevõtluse arendamine, korras taristu ning võru keele, kultuuri ja kohaliku identiteedi hoidmine.

„Koalitsioonileping annab selge suuna, millist Võru me järgmist aastate jooksul kujundada tahame. Meie eesmärk on hoida Võru hea kohana elamiseks igas eas inimestele, toetada ettevõtlust ning teha linna arengut puudu-

tavaid otsuseid avatult ja vastutustundlikult. Linna sünnipäeval on eriti sobiv vaadata ühtaegu nii sellele, mida Võrus juba tehtud on, kui ka sellele, mida tahame ühiselt edasi teha,“ sõnas Võru Linnavolikogu esimees Tarmo Piirmann.

Koalitsioon seab eesmärgiks muu hulgas lasteaiastust vabastamise alates esimesest lapsest, Võru linna kooliealiste laste huvitegevuses osalemise toetamise, sünnitoetuse tõstmise ning mänguväljakute rajamise erinevatesse linnaosadesse. Samuti soovitakse soodustada uute elamumaade, tööstus- ja ettevõtlusalade väljarendamist ning hoida kodualuse maa maksukoormus võimalikult madalal.

Spordi- ja tervisevaldkonnas on üheks eesmärgiks ujula rajamine, seejuures rõhutatakse, et

suuremate investeeringute puhul tuleb arvestada linna tegelike võimaluste ja objektide tulevaste ülalpidamiskuludega.

Eraldi tähelepanu pööratakse võru keelele ja kultuurile. Koalitsioon soovib arendada võrukeelset õpet lasteaedades, koolides ja huviringides ning hoida ja väärtustada Võru arhitektuuri- ja kultuuripärandit. Eesmärgiks seatakse ka kultuuri- ja raamatukogutöötajate tööasu suurendamine riigipalgaliste kultuuritöötajate miinimumpalgani.

Koalitsioon seab eesmärgiks juhtida Võru linna viisil, kus lubadused on seotud konkreetsete tegevustega, rahastamisviisidega ja vastutusega nende elluviimise eest.

*Marianne Mett
avalike suhete spetsialist*



Koalitsioonilepingu sõlmimine. Vasakult: Anti Haugas, Tarmo Piirmann, Urmas Tali ja Rain Epler.

Foto: Marianne Mett

NOORED

Noorte heaolu spetsialist toetab Võru noori keerulistes olukordades

Mina olen Päivi Kahusk, Võru linna noorte heaolu spetsialist. Sellest sügisest alates olen sinu jaoks olemas noortekeskuses teispäeviti kell 13.00–18.00. Muul ajal kohtume eelneval kokkuleppel. Võta ühendust telefonil 523 0395 või e-posti aadressil paivi.kahusk@voru.ee.

Võid pöörduda noorte heaolu spetsialisti poole, kui oled 13–29-aastane ja sul on mõni järgmistest muredest või soovidest:

- sa ei õpi;
- sa ei tööta;
- sul on koolis keeruline;
- sa ei ole kindel, mida peaksid pärast kooli lõpetamist edasi tegema;
- sa soovid infot erinevate eluvaldkondade kohta (haridus, töö, noorsootöö võimalused, vaimse tervise tugi, arstiabi, perekond, tervis vms);
- vajad abi eesmärkide seadmisel ja saavutamisel;
- sa pole rahul oma praeguse töökohaga või õpitava erialaga;
- soovid lihtsalt arutleda erinevatel teemadel;
- sul on mure õe/venna/sõbra/kaaslase pärast;
- sul on elus keeruline periood.

Pöörduda võid ka siis, kui sa ei kuulu sellesse vanuserühma, kuid soovid toetada oma last, sõpra, lapselast, sugulast või õpilast.

Tegevused toimuvad Võrumaa Arenduskeskuse projekti „Lõimitud tugitegevused noorte tööeluks valmisoleku suurendamiseks“ raames. Projekti toetatakse Euroopa ühtekuuluvuspoliitika fondide vahenditest (Euroopa Sotsiaalfond+ ehk ESF+).



Võru linna noorte heaolu spetsialist Päivi Kahusk.
Foto: erakogu



Võrumaa noorsootöötajad Maltal Gozo saarel asuvas noortekeskuses Nadur Teen & Youth Centre.

Foto: Kerli Kõiv

Võru Noortekeskuses on septembrikuus kõik uus

Puud on tõmmanud selga värvilised ballikleidid. Ämblikuvõrkudel helgivad vihmapiiad nagu kristallikeed, mille sügispäike särama paneb. Sügistuulte helide saatel on alanud sügislehtede ball.

September on noortekeskuses justkui uue hooaja algus. Tänavune sügis on toonud Võru Noortekeskuse argile mitu olulist muutust, uusi võimalusi ja värskeid ideid.

Võru Noortekeskuse pidulik taasavamine

16. oktoobril tähistame Jüri tänaval 42 asuvates renoveeritud ruumides Võru Noortekeskuse 23. sünnipäeva. Tänavune tähtpäev on eriline, sest oleme saanud kolida tagasi renoveeritud ruumidesse, kus on senisest paremad võimalused mitmekesise noorsootöö korraldamiseks.

Noortekeskusel on nüüd hoovala, kus saame korraldada õuemänge ja töötube. Olemas on pallisaal ning võimalused aktiivseteks liikumismängudeks. Meil on, mille üle rõõmustada ja uhkust tunda. Koos noortega teeme selle päeva meelde jäävaks. Sünnipäevapeo täpsema info leiate peagi Võru Noortekeskuse sotsiaalmeediast.

Noorteinfo jõuab noorteni

Võru Noortekeskus osaleb Haridus- ja Noorteameti algatuses „Teenustandardites kehtestatud nõuetele vastavate noortevaldkonna teenuste testimine (18 omavalitsuses)“. Koostöös Võru linna ja Võru HUUBiga selgitame välja, kuidas vajalik info noorteni jõuab ning millisel ku-

jul ja millistes kanalites soovivad noored seda saada.

2025. aastal korraldati Võru linnas noortevaldkonna korraldamise kvaliteedi hindamine. Selle tulemustest selgus, et osa noori ei ole huviharidusse ega noorsootöösse kaasatud. Ühe põhjuseks toodi esile vähest teadlikkust olemasolevatest võimalustest.



Et noored saaksid kohaliku elu kujundamises kaasa rääkida, peab info jõudma nendeni neile sobivates kanalites, arusaadaval ja huvi tekitaval viisil.

Pärast kvaliteedi hindamist liitus Võru linn arengu- ja koolitusprogrammiga „Kvaliteetsed noortevaldkonna teenused“, mille käigus valmis „Võru linna avatud noorsootöö teenuse standard“. Standardi väljatöötamisel tegid tihedat koostööd Võru Linnavalitsus, Võru HUUB ja Võru Noortekeskus. Üheks peamiseks arendussuunaks valiti noorteinfo.

Et noored saaksid kohaliku elu kujundamises kaasa rääkida ja oleksid olemasolevate võimalustega kursis, peab info jõudma nendeni neile sobivates kanalites, arusaadaval ja huvi tekitaval viisil. Projekti tegevused kes-

tavad kavakohaselt 2028. aasta detsembrini.

Leitumistöötoad annavad ideedele hoogu

Oktoobris alustavad Võru Noortekeskuses leitumistöötoad, kus noored saavad arendada oma loovust ja inseneeriaoskusi. Mine tea – ehk sünnib just seal järgmine Eesti Nokia!

Nüüd, kui meil on renoveeritud ruumid ja leitumiseks sobivad tingimused, saab fantaasiat julgelt lennata lasta. Loodame, et töötubades sünnivad uued ideed ja lahendused, millest on kasu nii kogukonnale kui ka ühiskonnale laiemalt.

Projekt viiakse ellu meetme „Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ taotlusvooru „Noorte valikute suunamine inseneeria ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkondades“ raames. Projekti kaasrahastab Euroopa Liit.

Õppereis Maltale tõi uusi mõtteid

Viibisin õppereisil Maltal, et tutvuda sealse noorsootööga ning leida uudseid ideid ja lähenemisviise, mida rakendada Võru Noortekeskuses. Mitmed külastatud noortekeskused tegeutsesid kirikute juures ning nende tegevus lähtus kristlikest väärtustest.

Eestis tehakse kirikute juures

laste- ja noortetööd eri vormides, näiteks tegutsesid pühapäevakoolid, kuid Maltal nähtud mudel pani mõtlema, kas ka samalaadne avatud koht võiks pakuda noortele kogukonda, tuge ja turvatunnet. Ajal, mil noorte vaimse tervise toetamise vajadus on üha nähtavam, võib väärtuspõhine noorsootöö olla üheks täiendavaks võimaluseks.

Külastasime ka Maltal tegutsevat mittetulundusühingut PRISMS, mis toetab noori, noorsootöötajaid, noorteuhte ja teisi noortega töötavaid spetsialiste. Organisatsioon kasutab oma töös mitteformaalset õpet, mentorlust ja koolitusi ning viib ellu Erasmus+ projekte. PRISMS on ellu viinud ka autistlike noorte paremaks kaasamiseks suunatud projekti.

Mind kõnetas kõige enam see, et noortel on võimalik osaleda projektides, mille käigus valmib midagi käegakatsutavat ja silmaga nähtavat. Portugalis disainisid noored ketse, Maltal restaureerisid paate.

Küsimus, mille õppereisilt koju kaasa tõin, on lihtne: millise eseme või koha võiksid meie noored ise luua või taastada? See tuleb nüüd koos noortega üles leida ja teoks teha.

Gitlin Kütt

Võru Noortekeskuse tegevjuht

**HARRASTUS-
VÕIMLEMISE
REKLAAM-
PÄEVAD**

Võru Spordikeskuses

30. oktoober
KOOLITUSPÄEV

31. oktoober
FESTIVAL
Algus 13.00
Pilet 4€

www.eestikalev.ee





05.10.–11.10.2026

Kõik sündmused üle-eestilise ettevõtlusnädala raames
leiab veebilehelt <https://ettevotlusnadal.ee>

Teisipäeval, 6. oktoobril
kell 13.00–16.00 „Targemad töötajad, tugevam ettevõte – ettevõtjate kogemuslood ja uued võimalused töötajate oskuste arendamiseks“
Kas töötajate koolitamine on kulu või investeering? Millised oskused aitavad ettevõttel kasvada ning kuidas leida aega ja ressursse töötajate arendamiseks? Teemapäeval kuuleme ettevõtjate praktilisi kogemusi töötajate oskuste arendamisest, arutleme ühiselt tööjõu arendamise väljakutsete üle ning tutvustame uut töötajate oskuste arendamise meetodit. Teemapäev annab võimaluse kuulda, kuidas ettevõtteid on seni oma töötajate teadmisi ja oskusi arendanud, milliseid koolitusi on kasutatud ning millist mõju on see ettevõtte arengule avaldanud.
Toimumiskoht: Pühajärve Spa & Puhkekeskus, Otepää, Valga maakond
Korraldaja: Võrumaa Arenduskeskus koos töös Põlvamaa, Valgamaa ja Jõgevamaa arenduskeskustega
Osalemine: tasuta, vajalik eelnev registreerimine: <https://forms.cloud.microsoft/e/Uixee1rcvF>
Info: ivi.martens@vorumaa.ee

Kolmapäeval, 7. oktoobril
kell 10.00–14.00 avatud uste päev ja Cake Fest Kagu-Eesti Innovatsioonikeskuses
Ettevõtlusnädala raames avab KEIK taas uksed ning ootab külla ettevõtluse, inspiratsiooni ja heade maitsete huvilisi. Sel päeval saad avastada võimalusi, mida Kagu-Eesti suurim ettevõtluskeskond pakub. Kohvikualal saad lähemalt tutvuda ka KEIK-is tegutsevate ettevõtjate ja tegijate tegevuse ning loominguuga. Tule uudistama, kohtuma ja inspiratsiooni koguma – KEIK-is saavad kokku head ideed, ettevõtlikud inimesed ja uued võimalused!

Päevakava
kell 10.00 KEIK avab uksed
kell 10.00–14.00 Cake Fest – kohalikud maitset ja erinevad tegijad
pop-up kohvik ja lugemisnurk
KEIK-i 1. korruse fuajees
kell 10.00–14.00 SUHVLI avastuskeskuse külastus <https://suhvli.ee>
Puidu põnev maailm & Võru Mööblivabriku tööstusparand
KEIK-i 2. korrusel
kell 12.00–13.00 ringkäik inspireerivate KEIK-i ettevõtjate juurde, kogunemine KEIK-i 1. korruse fuajees

Toimumiskoht: Kagu-Eesti Innovatsioonikeskus, Räpina mnt 12, Võru
Korraldaja: Kagu-Eesti Innovatsioonikeskus
Osalemine: ettevõtjate ringkäik on tasuta, SUHVLI külastuseks on vajalik avastuskeskuse pilet
Info: tel +372 601 6160, <https://www.keik.ee>

kell 18.30–21.30 filmiõhtu, Euroopa filmikohvik esitleb „Tundmatu arhitekt“
Võru maakonna ettevõtlusnädala raames toob Euroopa filmikohvik vaatajateni ettevõtlusteemalise filmi „Tundmatu arhitekt“. Film jutustab Taani arhitekti Johan Otto von Spreckelseni (1929–1987) tõsielulise loo. Spreckelsen võitis 1983. aastal üllatuslikult konkursi Pariisi La Défense'i piirkonna Grande Arche'i kavandamiseks. Prantsuse president François Mitterrand kuulutas 1982. aastal välja rahvusvahelise arhitektuurikonkursi, et tähistada Prantsuse revolutsiooni 200. aastapäeva. See on lugu loomingulisest julgusest ja kompromisside hinnast, mis kaasnevad suurte avalike projektide elluviimisel. Pärast filmi on külastajatel võimalik Kandle kohvikus nautida tasuta teed, kohvi ja suupisteid ning arutleda filmis kajastatud teemadel.
Filmikohvikute sarja toetavad Kino Kannel, Euroopa Liit ja Võrumaa Arenduskeskus
Toimumiskoht: Kino Kannel, Liiva 13, Võru
Korraldaja: Europe Direct Lõuna-Eesti Võru
Osalemine: tasuta
Info: maiki.park@vorumaa.ee

Reedel, 9. oktoobril
kell 11.00–16.00 loomevaldkonna ettevõtjate seminar /LOOV
Kohtume Navi Seltsimajas LoovKäigu projekti loome-majanduse seminaril, et tuua kokku loomeinimesed, kultuuri- ja kogukonna eestvedajad, ettevõtjad ning teised, kelle ideedest ja koostööst võivad sündida uued võimalused.
Seminari keskmes on loomemajandus, loovuse rakedamine ja uute võimaluste märkamine. Arutletakse, kuidas muuta head ideed tegudeks, luua koostööd ning kasutada loovust oma tegevuse ja piirkonna arendamisel.
Toimumiskoht: Navi Seltsimaja, Navi küla, Võru
Korraldaja: Võrumaa Arenduskeskus
Osalemine: tasuta, vajalik eelnev registreerimine: <https://forms.gle/LZffgREJKAjSKYeJ8>
Info: kristi.vals@vorumaa.ee

kell 12.00–16.00 SANNA! 2026 ekskursioon Karula piirkonna suitsusaunadesse
Marko Puksingu eestvedamisel tutvutakse Karula suitsusaunade ja nende lugudega ning saadakse osa Võrumaa saunapärandist. Retkel räägitakse saunade eripäradest, ehitusest, kasutustavadest jne. Retk ei sisalda saunaskäiku ja toimub isiklike sõiduautodega. Retkel osalejad mahutatakse autodesse retke alguses.
Toimumiskoht: kogunemine kell 11.55 Karula rahvus-pargi keskuses, kus jagunetakse autodesse
Korraldaja: MTÜ SANN ja SÜÜK
Osalemine: pilet 15 eurot Fienta eelmüügist
Info: eda.veeroja@gmail.com või <https://rougeturism.ee/sundmused/sanna-2026>

Laupäeval, 10. oktoobril
kell 9.00–23.50 SANNA! 2026 avatud saunade päev ja töötod saunades
Avatud on umbes 30 Võrumaa eriilmelist sauna, sh suitsusaunad. Pered jagavad leili soojust ning saunarõõmu. Esimene saun ootab hommikusaunalisi kell 9.00 ja kogu päeva vältel avanevad erinevad kohad vastavalt eelnevale kokkuleppele. Enamasti on ühes saunas korraga üks seltskond või pere, mõned saunad on avatud kindlatel kellaaegadel.
Toimumiskoht: Võru maakonna erinevad talud
Korraldaja: MTÜ SANN ja SÜÜK
Osalemine: piletid on müügil ainult eelmüügis või eelneval kokkuleppel eda.veeroja@gmail.com hiljemalt 08.10.2026
Info: eda.veeroja@gmail.com või <https://rougeturism.ee/sundmused/sanna-2026>




VÕRU MAAKONNA ETTEVÕTLIKE INIMESTE TUNNUSTAMINE 2026

KODANIKUÜHISKOND | ETTEVÕTLUS

ESITA KANDIDAAT

30. SEPTEMBRINI!



VÕRUMAA ARENDUSKESKUS

ESITA KANDIDAAT KUNI 30. SEPTEMBRINI!
www.vorumaa.ee/ettevotlikud2026

- AASTA KODANIK
- AASTA VABAÜHENDUS
- AASTA NOORTE KAASAJA
- AASTA KODANIKE KAASAJA
- KODANIKUÜHISKONNA
- AASTA TEGU
- AASTA KÜLA
- AASTA SUURETTEVÕTE
- AASTA VAIKEETTEVÕTE
- AASTA MIKROETTEVÕTE
- AASTA STARTIJA
- AASTA TÕOANDJA
- AASTA ETTEVÕTJA
- AASTA ÕPILASFIRMA

pileti keskus
powered by lotto

25.–27. SEPTEMBER

VÕRU SPORDIKESKUS



STANDARD
expect excellence

BIGBANK TARTU
AC OULU VOLLEY
EZERZEME/DU
BÄRRUS VÕRU
PÄRNU VK
SODERTELGE VBK

PILETID & LISAINFO



STANDARD

GUTMANN

TURNIIR 2026

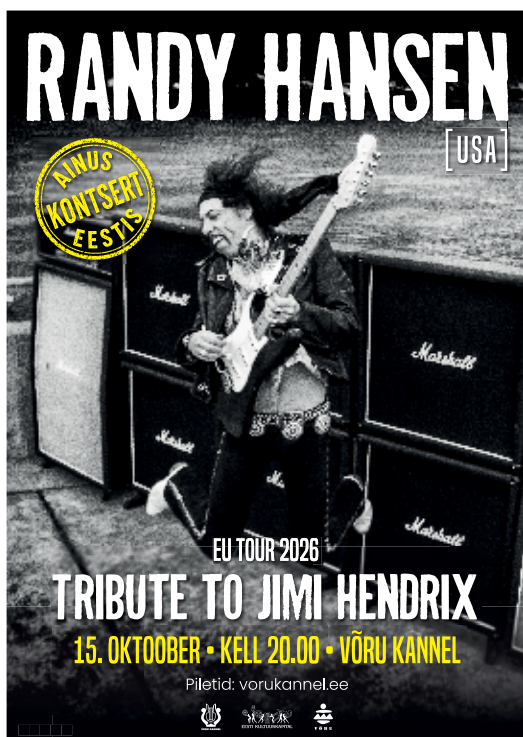
MUUSIKA

Randy Hansen toob Võrru Jimi Hendrixi legendi

LEGEND Ameerika kitarrist Randy Hansen annab 15. oktoobril Võru Kandle laval ühe korraliku sõu Jimi Hendrixi auks – „Tribute to Jimi Hendrix“. Nagu pealkiri juba reedab, on tegu legendide legendiga ning Randy Hanseni oskus ühendada Hendrixi looming enda improvisatsioonide ja jõulise lavalise käekirjaga on klass omaette. Ta on üks tuntumaid Hendrixi interpreete maailmas ja ühtlasi üks vähesi artiste, kelle tegevust on tunnustanud Hendrixi perekond. Seega on, mida oodata ja kogeda – kavas on improvisatsiooni

ning hetkes sündivat energiat. See on meisterlik kitarrimäng ja Fender Stratocasteri jõuline kõlapilt ning ühtlasi nii austusavaldus kui ka tõlgendus muusikast, mis muutis igaveseks arusaama sellest, mida elektrikitarriga on võimalik teha. Randy Hansen „Tribute to Jimi Hendrix“ – 15. oktoobril kell 20 Võru Kandle teatrisaalis.

Piret Orion-Altement
SA Võru Kandle turundus- ja kommunikatsioonijuht



Black River Bluesman ja Bad Mood Hudson koos Ramonaga.

Fotod: Carol Koger

Võru Bluesfest tõi vihmasest ilmast hoolimata bluisisõbrad kokku

FESTIVAL Võru Bluisiklubi hoovis korraldati 4.–6. septembrini teist aastat järjest Võru Bluesfesti. Kolmapäevane tasuta festival tõi Võrru artiste Eestist, Soomest ja Suurbritanniast. Vaatamata vihmasele ilmale oli bluisiklubi hoov rahvast täis ning meeleolu ülev.

Festivali üheks tipp hetkeks kujunes Soome bändi Black River Bluesman kontsert. Tavapärast duona tegutsev kooskus astus Võrus lavale kolmekesi. Ansamb-

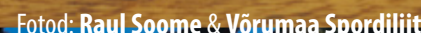
li trummari Bad Mood Hudsoni kõrval mängis teisel trummi-komplektil tema tütar Ramona. Kahe trummari koosmäng pakus publikule võimsa sõu.

Festival tõi kaasa ka viimase hetke kavamuudatusi. Tervislikel põhjustel ei saanud esineda Andres Roots, kelle asemel astus lavale ansambel Mitridacium. Bändi trummar Tarmo Herkül andis festivali esinejate kasutusse anda valmistatud TH Drums trummid.

Porkuni Bluisbändiga ei saanud seekord lavale astuda Emil Rutiku, kuid bänd pakkus publikule siiski energilise etteaste.

Festivali lõpetas pühapäevane noortebändide päev. Võru Bluisiklubi tänab kõiki artiste, külalastajaid, toetajaid ja abilisid, kes aitasid festivalil teist aastat järjest teoks saada. Festivali toetas Võru linn.

Lauri Jus
Võru Bluisiklubi asutaja



VÕRUMAA JOOKSU- & KÖNNISARI 2026 / 12. ETAPP

42. MUNAMÄE-VÕRU MAASTIKU- JOOKS & -KÖND

LAUPÄEV, 10. OKTOOBER



MUDILASTE JOOKS-KÖND



JOOKS



KÖND

KESKUS KUBIJA SUUSABAASIS

12.00 AVATAKSE VÕISTLUSKESKUS KUBIJAL	REGAMINE I VOOR 7. OKTOBRINI II VOOR 8.-9. OKTOOBER III VOOR 10. OKTOOBER
13.00 AVATAKSE 14 KM STARDIKEKSKUS "SUURE MUINA" JUURES HAANJASE	
13.05 BUSS KUBIJALT HAANJASSE	
13.40 BUSS KUBIJALT 4 KM STARTI	
14.00 START JOOKSULE JA KÖNNILE	
15.30 MINIDISTANTS KUBIJAL - 1,1 KM	
15.45 MUDILASTE DISTANTS	VÕRUMAA SPORDILIIT
16.00 ETAPI & HOOAJA AUTASUSTAMINE	

VORUMAASPORDILIIT.EE/JOOKSUSARI


 Võrumaa
Spordiliit


 Võru Maastikujooks


 Võru Maraton


 Võru Jooksusari


 Võru Jooksusari


 Võru Jooksusari


 Võru Jooksusari


 Võru Jooksusari


 Võru Jooksusari


 Võru Jooksusari

INTERVJU

Rene Alberi jagab mõtteid kodulinna kogudusest

KOGUDUS Mullu sügisel asus Rene Alberi õpetajana Võru Katariina kogudust teenima ning tänavu kevadel seati ta pidulikult Katariina koguduse hingekarjasena ametisse, võttes vastutuse koguduse vaimuliku juhtimise eest. Sügise hakul vaatame temaga tagasi, milline on olnud esimene aasta Võrus ja milliste mõtetega vaatab uus õpetaja eesseisvale tee.

Mis teid Võruga seob?

Lapsepõlv ja mälestused, sõbrad ja tuttavad nondest aegadest. Minu kodu asus praeguse Jüri ja Vabaduse tänava nurgal. Käisin Võru Piimakombinaadi kõrval asunud lasteaias ja 1980. aastal asusin õppima Võru III 8-klassilises koolis. Algklassides käisin džuudos ja maleringis Enno Raagi juhendamisel. Seejärel tegelesin suusatamisega Laur Lukini ja Aivar Saarepuu käe all. Õppisin ja sportisin vahepeal viis aastat Otepääl, praeguse nimega Audentese Spordigümnaasiumis, kuid kodu oli ikkagi Võrus. 1993. aastal alustasin ka Pindi kirikus kirikutööd õpetaja Laine Villenthali juhendamisel. Võrumaale oleksingi tahtnud jääda, kuid kõikidel siinsetel luterlikel kogudustel olid juba oma vaimulikud olemas. Lahkusin Võrust 1997. aastal.

Millistes kogudustes teenisite?

Pindi (1993–1996), Jõgeva (1997–2003) ja Avinurme (2003–2020).

Teie loos on üks päris huvitav pööre – olete olnud vaimulikuametist eemal ja tulite sellesse ametisse tagasi. Mis teid tagasi tõi?

Pidasin Avinurmes viimase teenistuse 2020. aasta maikuus ja endal pisarad silmis mõtlesin, et rohkem ma oma elus jumalateenistusi läbi ei vii. Sain hooajalise haljastus- ja pisiremonditöölise koha Soome luterliku kiriku Paimio koguduses, kus töötasin 2025. aasta oktoobrini. Kristuse sõnade kohaselt ei saa keegi teenida kahte isandat – Jumalat ja mammonat. Soomes töötamise periood kujunes minu jaoks mammona teenimiseks. Sain küll head palka, kuid see ei pakkunud mulle hinges rahu. 20-aastaselt kirikutööd tegema hakates tundsin endas kutsumust teenida Jumalat ja inimesi. Kirikutöö ei ole küll kerge ega kuigi tasuv, aga seda enam olen ma seda tööd tehes tundnud, et mu

elul ja tööl on sügavam mõte ja igavikuline väärtus. Kokkuvõtvalt öeldes – mind tõi tagasi kutsumus hinges vaimulikutööd teha.

Olete nüüd mõnda aega Võrus ametis olnud. Millise koguduse ja millise Võru te eest leidsite?

Mind valis koguduse nõukogu õpetajaks eelmise aasta oktoobris. Varsti saab selles ametis täis esimene aasta. Kogudus on linna elanike koguarvu silmas pidades väike – umbes 80 liikmeannetat. Koguduse õhkkond on rahulik, soe ja sõbralik.

Võrus on palju tuttavat lapsepõlvapäevist, kuid palju on ka linnapildis muutunud, peamiselt paremuse poole. Näiteks meenub, milline nägi välja linna läbinud Koreli oja 1980. aastatel – see hais tugevast reostusest, õlilaigud ja mustusekähkid katsid veepinda. Nüüd on see oja hoopis teist nägu.

Mis on Katariina koguduse suurim tugevus praegu ja mis vaks teie meelest kõige rohkem muutmist?

Usust lähtuvalt võib öelda, et meie koguduse suurim tugevus peitub Jumalas. Inimlikult võttes on aga suurimaks tugevuseks meie olemasolevad koguduse liikmed eesotsas juhatuse, nõukogu ja vabatahtlike töötajatega. Meil on oma väärikas ajalugu, mis annab kogudusele tugeva toetuspunkti ja lähtekoha. Meie kirik on hoonena väljapaistev ja selle asukoht on väga hea. Kõige rohkem muutmist vajavad inimeste südamed. Kui südames on armastus Jumala vastu, kaasneb sellega kõik muu õige ja hea ning vajalik koguduse ning inimese elus.

Milline võiks olla kiriku roll tänapäeva Võrus? Kas kirik peaks jõudma rohkemate inimesteni ka väljaspool pühapäevast jumalateenistust?

Kirik ei peaks olema tuulelipp muutuvate aegade ja moe tuultes. Kirik peab ikka jääma ennekõike



Katariina koguduse õpetaja Rene Alberi.

Foto: Marko Kaunis

pühakojaks, palvekojaks, kohaks, kus juhatatakse teed taeva poole ning toetatakse inimesi sel teel.

Muidugi võiks ja peaks kirik jõudma rohkemate inimesteni väljaspool kirikumüüre, kuid samas ei peaks ta seda tegema uisapäisa. Üks, mis sealjuures seab piirid, on see, et kirikus napib töötajaid. Kui koguduses on palgal vaid kirikuõpetaja, ei jõua ta üksi teha kõike ega olla kõikjal. Meil on küll koguduses vabatahtlikke abilisid, kellest on palju abi kirikusiseselt, aga neilt ei saa väga eeldada lisatööde tegemist väljaspool kirikut.

Praegu teen tasapisi kodukülastusi, käin vahel Võru haiglas teenistust pidamas, istun kolmapäeviti kõnetunni ajal pastoraadis kirbukal ja suhtlen seal inimestega ning lähen sinna, kuhu mind kutsutakse. Sinna, kuhu mind ei oodata, ma ka ei kipu.

Elame üsna närvilisel ja eba-kindlal ajal. Mida inimesed teie kogemuse põhjal kirikult praegu kõige rohkem vajavad – kas vastuseid, lootust, rahu, kogukonda vm?

Ühest vastust siin ei paista olevat. Inimesed ja nende teed kiriku juurde on erinevad. Materiaalselt abi tullakse harva kirikust küsima. Pigem otsitaksegi vaimset tuge. Ei jää märkamata, et paljud inimesed on seespisidelt katki ja paigast ära, igapäev neist on oma lugu selle taga. Lisaksin veel mõned märksõnad, mida inimesed vajavad: turvalisust, hoolivust, mõistmist, hingepuhtust, Jumalat.

Kas plaanite ka koguduse liikmete arvu kuidagi suurendada või millised on selles osas mõtted tulevikuks?

Enamikule inimestest ei meeldi see, kui neile usku peale surutakse või haaratakse neil nõobist kinni ja tiritakse kirikusse. Olen pigem seda meelt, et tuleb tegeleda nendega, kes ise omal vabal tahtel tulevad kiriku juurde. Ja on ka tulnud. Sellel aastal on olnud 16 leerilast ja kaheksa ristimist. Lisaks on mitmed, kel vahepeal side kirikuga katkenud, tulnud

uuesti koguduse liikmeks. On näha ka, et pühapäevasel teenistusel osalejate arv on kasvanud.

Olen sama meelt emeritiipikopi Joel Luhametsaga, kes on öelnud, et kirikus ei tehta tööd ära, vaid tehakse tööd juurde. Seda muidugi siis, kui oma tööd tehakse hästi. Näiteks ristid ühe inimese, kuid talitusele osaleb veel kümme ristimata inimest. Kui nad saavad hea kogemuse ja neil tekib usaldus kiriku vastu, võivad peagi nemadki soovida ristimist. Ja sedasi hakkab „lumepall“ veerema, kogudus kasvama.

”

Kirikutöö ei ole küll kerge ega kuigi tasuv, aga seda enam olen ma seda tööd tehes tundnud, et mu elul ja tööl on sügavam mõte ja igavikuline väärtus.

Teie ametiaja alguses on üsna kiiresti tõusnud esile ka kirikuhoone seisukorra küsimus. Kiriku remont on aastaid keskenjäänud välisfassaadile, nüüd on tähelepanu all sokkel, aknad, sisemus ja ka orel. Mis on teie hinnangul praegu kõige pakilisem?

Murekohti on korraga päris palju. Mitmel pool kiriku seintes on praod. Kõige pakilisem on saada selgust, ega kirik ei vaju, nagu juhtus aastaid tagasi Võru Ekaterina õigeusu kirikuga. Kui kirik vajub, tuleb see kiiresti peatada ja vundamenti kindlustada, et ära hoida hullemat. Mõni nädal tagasi paigaldati pragudesse seiremajakad ning jälgitakse, kas praod suurenevad või mitte. Jälgimine võib võtta aega vähemalt järgmise aasta kevadeni.

Selleks, et kirikut hakata ka seestpoolt korrastama, toimub veel sellel aastal kiriku siseruumi viimistluskihtide uuring, et saada teada, milline nägi välja meie kiriku siseviimistlus algupäraselt. Lootuses, et saame rahalist toetust annetustena, linnalt või sõpruskoguduselt, on järgmises aastasse planeeritud välisfassaadi tööde lõ-

petamine, nii et kirikule saaks ring peale.

Orel vajab kapitaalremonti, ent selleks kulub värskest saadud hinnapakkumise järgi üüratu summa – 106 579 eurot. Millal oreli remondini jõuame, on praegu raske öelda. Aknad, mis kuigi hästi sooja ei pea, on nendest loetletud töödest kõige väiksem mure.

Kiriku kõrval vajab tähelepanu ka vana pastoraadihoone. Millist tulevikku te sellele majale näete?

Tartu tn 42 asuv pastoraat on väga kehvast seisust ja nõuab korrastamiseks suurt investeeringut. Kuna hoone asub vanalinnas ehk muinsuskaitsealal, tuleb kõike Muinsuskaitseametiga kooskõlastada. On vaja eksperti hinnangut hoone seisukorra kohta, uuringut maja algupärase väljanägemise kohta, muinsuskaitse eritingimusi ning põhiprojekti. Enne põhiprojekti koostamist ongi vaja teada, millist tulevikku meie kogudus sellele majale näeb. Võimalik, et mõned hiljem majale tehtud juurdeehitised lähevad hoopiski lammutamisele. Praegu ei ole selle maja tulevik veel päris selge. Kui kirik on jumalateenistuste pidamise koht, siis pastoraat on olnud koguduse teiste tööloikude tarvis – pühapäevakool, noortetöö, diakooniatöö, leerikursus, muusikatöö, kööginurk, mitmesugused kristlikud huviringid, kantselei, arhiiv jne. Seda kõike on vaja, kuid liiks võiks see maja olla rohkem ka külalistele ja kogukonnale avatud.

Kui palju loodate Võru linna, ettevõtjate ja eraisikute abile? Kas kiriku korrastamine peaks olema kogu linna ühine ettevõtmine?

Idealis võiksid muidugi kõik kirikut aidata, nii nagu sajandeid tagasi korrastati ühiste jõududega kirikuid, pastoraate ja kabeleid ning ehitati koguduse abihoo-neid. Nüüd on ühiskond suuresti kirikust võõrandunud ja kõiki ühisesse ettevõtmisse kiriku heaks kaasata ei ole nii lihtne. Siin kedagi sundida ei saa. Abi kirik vajab ja abile loodame küll. Oleme juba

väga tänuväärset abi saanud nii linnalt kui ka mõningatelt ettevõt-jatelt ja paljudelt eraisikutelt. Kuid nagu ülal sellest juttu on olnud, abivajadused on suured ning kiiresti ja korraga kõike ei jõua.

Milline võiks teie meelest olla linna ja kiriku koostöö?

Minu meelest on see koostöö olnud päris hea juba minu eelkäija õpetaja Mäevere ajast. Kogudus ja linn on asutanud Võru Katariina kiriku rekonstrueerimise fondi, mille kaudu ongi viimastel aastatel linna, ettevõtjate ja eraisikute annetuste ja toetuste abil korrastatud kiriku välisfassaadi. Mul on selle üle hea meel, et praegune linnavõim suhtub kirikusse väga mõistvalt ja toetavalt. Ühise projektina on päevakorda tõusnud kirikusaali laepealse pinna kasutuselevõtt nii linna, kogukonna kui ka koguduse huvides. Meie kogudus ei peaks olema vaid abisaaja rollis, vaid peaks ka ise linnale vastu pakkuma, mida meil pakkuda on ja millest linn on huvitatud.

Millist muutust või arengut sooviksite järgmise viie aasta jooksul näha Katariina koguduses?

Kirik võiks olla viie aasta pärast igati korras – kirikuhoone vajumine välistatud, välisfassaadi tööd lõpetatud, siseviimistlus tehtud, kirikusaali laepealne kasutusele võetud, aknad soojapidavamad, orel töökorras ja pastoraatki korras. Kas see kõik ka nii olema saab, on suuremates kätes.

Kogudus võiks olla kasvanud uss ja armastuses, liikmete arvu ning kirikus käijate poolest. Peaks toimuma sisuline kristlik töö erinevate vanuse- ja huvigruppidega. Lisaks heale läbisaamisele linnavalitsusega võiks olla rohkem koostööd mitmesuguste teiste linnas asuvate organisatsioonidega meie inimeste heaks. Kirikul peaks olema hea maine kogukonna silmis, mis muidugi tuleb välja teenida.

*Küsis Birgit Pettai
linnalehe toimetaja*

AJALUGU

Võru vana juudi kalmistu lood avanevad kuraatori juhitud jalutuskäigul

Pühapäeval, 4. oktoobril kell 12 toimub Võru vana juudi kalmistul tasuta jalutuskäik näituse „Sajanditagune Võru läbi Judeikinite pere loo“ kuraatori ning vana juudi kalmistu korrastamisprojekti eestvedaja Ilja Judeikiniga.

Kogunemine juudi kalmistu värava juures, Võru linna-kalmistu Kubija-poolses servas. Koordinaadid: 57°49'27.1"N 27°00'37.0"E

Kes ei tea, kus see asub, võib tulla 15 minutit enne tuuri algust ka Võru linnakalmistu ees asuvasse parklasse (Kose tee 2).

Tuuri käigus saab muu hulgas teada:

- kuidas nägid välja vana juudi kalmistu väravad ning kuhu need kadusid;
- miks asetatakse juudi haudadele kivikesi;
- kas tõesti on kuupäevad ja aastarvud hauakividele kirjutatud tähtedega;
- miks puudub paljudel hauakividel maetu perekonnanimi;
- mis seos on vana juudi kalmistul Võru Edisoniga;
- mitu Judeikinite suguvõsa liiget on maetud Võrru;



Ester Judeikini hauakivi.

Foto: erakogu

- milline on Võru vana juudi kalmistu vanim hauakivi;
- milliseid trikke kasutati vanadel hauakividel olevate tekstide lugemiseks.

Liitu jalutuskäiguga ning tutvu sajanditaguse Võru linnaga läbi Judeikinite pere loo!

Ilja Judeikin



Elust Võru linnas 100 aastat tagasi



Võru Õpetajate Seminari õpilased ja õpetaja Karl Greenberg matkal.

Foto: Võrumaa Muuseum

Kohalikud koolid matkamas

Gümnaasiumid ja seminar Kasaritsas ja Wäimelas.

Et käesoleval nädalal wiimased paar päewa võrdlemisi ilusad ilmad olid, otustasid kohalikud gümnaasiumid kogu õpetajas- ja õpilaskonnaga ühepäevase huwireisi ligemasse loodusse ette võtta.

Eile hommikul kella 9 ajal läks poeglaste gümnaasium muusika saatel Wõrust Kasaritsa sihis välja. Kõige ees liikus jalgrataste „eskadron“, nende järele õpetajas- ja õpilaskond. Et tütarlaste gümnaasiumi õpilaskonnal oma orkester puudub ja poeglaste gümnaasiumiga kaasa minna ei tohtitud, liikusid wiimased waikselt sammus ka sama päewa hommikul Wäimela sihis linnast välja.

Üleele käis seminar ühes harjutuskooliga eelmiste aastate eeskujul õppereisil. Peale seminari wiienda klassi, käisid kõik Kasaritsas. Wiies klass käis Kütiorus.

Wõrumaa Elu nr 74, 24.09.1926

Kes tarwitawad õpilaste wormi kurjasti

Üks keskkooli õpilane kurdab meile saadetud kirjas, et mõned isikud õpilaste wormi kannawad, kuigi nad õpilased ei ole. Sellejuures pidawat need isehakanud „õpilased“ end ebakohaselt ülal, mida kõrwalseisjad, kes ei tea wahet teha isehakanud ja tõeliste õpilaste wahel, kuna mõlemil ühesugune worm, tõeliste õpilaste kahjuks hindawat. Kui sarnane nähtus tõesti aset leiab, siis on ülalnimetatud õpilasel täieline õigus pahandada, sest isehakanud „õpilased“ teewad õpilase nimele oma ülespidamisega häbi. Õpetajad peaks muidugi selle wäärnäh-tuse kõrwaldama.

Wõru Teataja nr 102, 02.09.1926

Uus spordiplats pidulikult awatud

Pärast pikemat aega kestnud ja kulukat tööd jõuti niikaugele, et pühapäewal, 5. skp. wõidi pidulikult awada uus spordiplats.

Spordiplatsi eest wõlgneb linn tänu peasjalikult 7. jalawäe rügemendile, eesotsas kolonel K r u u s i g a, kelle energilisel eestwõttel kolm aastat tagasi künklikel „Karjaplatsil“ töödega peale alati. Pealt-näha ei olegi töö nii suur, mida arwasid ka teostajad esialgu, kuid alles nüüd on selgunud kogu töö ulatus, mida kaitsewägi ainuüksi oma tööjõuga läbiwiis. Nagu kolonel Kruusi aruandest näha, läks spordiplatsi walmistamine ligi 3 500.000 marka maksma, kui tehtud tööpäewi raha peale ümberarwata.

Spordiplatsi pidulik a w a m i n e sünnib kell 13 kolonel Kruusi poolt, kes

lühikese terwituskõnega sportlaste poole pööras. Terwitusi ütlesid veel linna-pea Suit ja kaitsemalewa pealiku asemik Jürgenson.

Uue platsi pikkus on 145 meetrit, laiuse 68,5 meetrit, s. o. kogu pindala ulatab 1 hektarini. Platsi ühel äärel asuwad wõrk- ja korwpalli platsid, kuna ülejäänud osa jalgpalliwäljaks on, millel ka kergejõustiku wõistlusi peetakse. Jooksuraja pikkus on 330 meetrit.

Spordiplats on 3 aastaks 7. jalawäe rügemendi kasutada, tingimisega, et seal ka kõik kohalikud spordiorganisatsioonid oma harjutusi wõiwad pidada, aja suhtes kokkuleppides 7. rügemendiga.

Wõru Teataja nr 104, 07.09.1926

Noorte kaitsewäkke wõtmine

on praegu käsil. Mõõdunud nädala kolmapäewal ja reedel ning eile olid suurem osa waldade noored komisjoni ees. Täna ja neljapäewaks on ülejäänud waldade nooredmehed komisjoni ette kutsutud. Nagu kuuleme, ilmuwad kutsealused komisjoni ette kaunis korralikult. Ka ei tule simuleerimisi (haigekstegemisi) peaaegu sugugi ette. See on ka arusaadaw, sest oma riigi ja rahwa wastu ei tihata alatu olla ja pealegi on praegu kaitsewäe-teenistus, wõrreldes weneaegse teenistusega, wäga kerge. Keskkooli haridusega kutsealuste protsent olewat suurem, kui endistel aastatel. Rohkesti on ka wabatahtlikult kaitsewäe teenistusse astuda soowijaid. Rahwawäe komisjon saawat aga wabatahtlikke wastuwõtta ainult piiratud arwul, mispärast paljude sellesarnane soow rahuldamata peab jääma. Ainult keskkooli lõpetajaid wõetakse wastu takistamatult.

Wõru Teataja nr 110, 21.09.1926



Fr. R. Kreutzwaldi mälestussamba 100. aastapäewa tähistamisel osalejad.

Foto: Birgit Pettai

Fr. R. Kreutzwaldi ausamba avamisest möödus sada aastat

TÄHTPÄEV Laupäeval, 29. augustil tähistati Võru Kreutzwaldi pargis wäarikat tähtpäewa – 100 aasta möödumist lauluisa monumendi avamisest.

Friedrich Reinhold Kreutzwaldi ausamba avamise aastapäewa tähistamisele olid kogunenud Kreutzwaldi pärandi hoidjad ja sellest hoolijad. Sündmuse juhatas sisse Võro Instituudi direktor Ivari Padar. Eesti Vabariigi Valitsuse nimel oli tervitama tulnud taristuminister Kuldar Leis, kes avaldas heameelt, et Eesti kultuurilugu Võrus au sees hoitakse. „Riiki ei ehitata ainult teede, raudteede, sildade või majadega. Riiki ehitatakse peamiselt ikkagi kultuuri, kirjanduse, keele ja lugudega ning kogu mäluga,“ ütles Leis.

1926. aastal valminud Friedrich Reinhold Kreutzwaldi ausamba puhul oli toona tegemist esimese eesti soost inimesele pühendatud mälestussambaga ja esimese eesti kirjanikule pühen-

datud sambaga. Mõte lauluisa auks sammas püstitada ringles rahva seas juba aastast 1891. Selleks korraldati eri aegadel ka korjandusi. Teostuseni jõuti Jakob Tedre ja Kreutzwaldi Mälestuse Jäädvustamise Seltsi eestvedamisel. Jakob Tedre järeltulijad Malle Tiisler ja Tarmo Tiisler olid ka ise sel päeval Võrus kohal.

„Sajand on inimese elus väga pikk aeg, kuid ühe rahva loos on see justkui ainult üks peatükk. Selle saja aasta jooksul on muutunud riigikorrad, põlvkonnad ja Võru linn, kuid Kreutzwald on seisnud siin vaikselt ja wäarikalt, pilk suunatud meie poole. See mälestussammas ei ole üksnes kivisse ja pronksi jäädvustatud ajalugu. See tuletab meile meelde inimest, kes pühendas oma elu rahvale ja selle teenimisele – arstina inimeste tervist hoides ning kirjanikuna eesti keelt, kultuuri ja eneseteadvust tugevdades. Võru oli Kreutzwaldile kodu ja tööpaik. Siin ravis ta inimesi, kir-

jutas ja mõtles. Just siin kujunes suur osa sellest pärandist, mille üle tunneme uhkust kogu Eestis. „Kalevipoja“ kaudu aitas ta anda meile rahva loo, mis kinnitab usku keelde, kultuuri ja tulevikku,“ sõnas Võru linnaepea Urmas Tali lauluisa ausamba 100. aastapäewa tähistamisel.

Saja aasta jooksul on selle samba ees peatunud lugematu arv inimesi. Siia on tulnud tähtpäevadel ja argipäevadel lilli asetama, austust avaldama ja lihtsalt hetkeks mõtlema. Kreutzwald on olnud vaikiv tunnistaja Võru linna muredele, raskustele ja kasvamisele. Tali ütles, et kui mälestussamba püstitanud inimesed sada aastat tagasi soovisid, et Kreutzwaldi nimi ja looming ei ununeks, siis täna võib öelda, et nende soov on täitunud. „See wäarikas juubel on tänuavaldus Kreutzwaldile, kuid ka kõigile neile, kes on tema pärandit hoidnud ja tutvustanud,“ lisas ta.

Võru Katariina koguduse õpetaja Rene Alberi andis koguduse nimel õnnistuse Fr. R. Kreutzwaldile kui endisele koguduse liikmele ning pidas kõne Kreutzwaldist kui kristlasest. Sõna sai ka Riigikogu liige Anti Allas ja Johannes Käisi Seltsi esindaja. Kreutzwaldi ausamba 100. sünnipäeval esitas muusikalisi vahepalu Võru segakoor Terwis Tiit Raua dirigeerimisel. Pärja ausambale asetasi linnaepea Urmas Tali ja abilinnapea Kersti Kõosaar.

Soovime, et Kreutzwaldi mälestussammas seisaks siin veel järgmise sajandi, mitte ainult mälestusena minevikust, vaid märgina sellest, et väikesest linnast ja pühendunud inimeste tööst wõivad sündida lood, mis kujundavad terve rahva tuleviku. Hoidkem ikka oma lugusid, oma keelt ja oma Võru vaimu!

Birgit Pettai
linnalehe toimetaja



Mustajõe süvendamine Roosikul.

Foto: Võrumaa Muuseum

weelahkmeks, tuleb läbi kaewada. Kraaw saaks siin sügaw olema 5 meetrit. Mu-jal kõigub kraawi sügawus 1 ja 2 meetri wahel.

Et ka Mustajõe ümbrus wee all kannatab ja Woojõe wesi teda üpris uputada wõiks, siis on ka Mustajõe süwendamiseks ja puhastamiseks tööd käimas. Wee juhtimiseks Mustajõe kaudu on algust tehtud. Läbi metsade on siht aetud ja Mustajõe äärest algatud ka kanaali kaewamist. Samuti on tehtud algust ka Woojõe äärest.

On ilmsiks tulnud, et wanus kraawes leidub wähki ja kalu, peasjalikult lutse, haugi, ahwenaid ja ka särge.

Wõrumaa Elu nr 68, 04.09.1926

Kreutzwaldil „sall“ peas

Hoolimatus mälestussamba wastu.

Natuke üle kuu on mööda, kui wõeti Kreutzwaldi (ikka tol, kes puiestikus samba otsas istub) peast lina ja kuulutati mälestussammas awatuks. Sel awamisel oli siis ka niisugune toiming: Kreutzwaldi mälestuse jäädvustamise selts andis mälestussamba üle linnale, kelle esitajana hr. Suit andis lubaduse samba eest kõigiti hoolitseda ja teda korras hoida.

Aga nüüd on juba nädalapäewi Kreutzwaldi pea ümber ämblik wõrku kudumas, kelle töö tagajärjed ka igal näha: on tekkinud lina asemele Kreutzwaldi pähe sall, mis eriti hommikul kastega päris hiilgaw.

Ka on sallsisse peatama jäänud langewad kolletanud lehed – ja paistab, nagu oleks sammas muutunud prügikastiks.

Wõrumaa Elu nr 75, 29.09.1926

AVATUD

PEREPÄEV

L, 19. SEPTEMBRIKELL 15.00–18.00

VÕRU METODISTI KIRIKUS, UUS TÄNAV 21

PÄEVA JOOKSUL

- Kuldvillak
- Avastamis- ja orienteerumismäng
- LEGO ja mängunurk
- Meisterdamine • Jäätis
- Kohv ja mõnus olemine

VESTLUSRING

lapsevanematele psühholoog Tea Ausini ja logopeed Lea Kübaraga

"Kas sa üldse kuulad mind?"

Kuulamisest ja sellest, kuidas lapsega luua head kontakti.

Tule kogu perega uudistama!

OSALEMINE TASUTA

AND

Lõuna-Eestis

25. septembril

Võru Kandel

Pileteid vahendab piletitasku ja Võru Kandle kassa

Pilet 25/30

PETER QUILTER

Duetid

2 NÄITLEJAT
4 LUGU
8 ROLLI

Lavastaja ANNE VELT
Kunstnik KILLU MÄGI

MERLE PALMISTE (Eesti Draamateater) RAIVO E. TAMM

10. oktoober kell 19:00

Võru Kannel

Piletid Piletilevit, Piletimaailmast ja kohapeal. Soodushind: pensionärid, tudengid, õpilased

11 OKT

PRANTSUSE JAZZ

PIERRE-FRANÇOIS BLANCHARD

TRIO ALI3I

KELL 17:00

VÕRU KANNEL

PIERRE-FRANÇOIS BLANCHARD klaver, helilooming
ADÈLE VIRET tšello
THOMAS SAVY klarnet ja bassklarnet

PILETID VÕRU KANNEL KASSAS JA VORUKANNEL.EE

DŽINNIMÄNG

Donald Lee Coburn

13. OKTOOBRIKELL 19:00

VÕRU KANDLES

ugala.ee

HELISEV Muusika

HANNA-LIINA VÕSA & OOPER-KVARTETT

14. OKTOOBER / KELL 19

PILET 15/20
WWW.VORUKANNEL.EE

Vana-Võromaa käsitöö esinduspood kutsub

17. oktoobil kell 10-14.00

KÄSITÖÖKOJAD ÜLE MAA raames säärepaela punumist õppima.

Õpitoa käigus valmib võtmehoidja

Kõik vajalik kohapeal olemas

Lisainfo 55-41999 (Vilve)

SÄÄREPAELA PUNUMINE

Egon Nuter ja Andrus Vaarik

on

18. oktoobril kell 18:00

Meri ja Orav

Võru Kandel
Liiva tn 13

Pilet 27

Pileteid vahendab piletitasku ja Võru Kandle kassa

STOCKMANN YARD

KAUBAMAJA KURIKAELAD

ELINA REINOLD OTT SEPP · JAN UUSPÖLD

AUTOR JA LAVASTAJA ANTTO TERRAS (FIN)
KUNSTNIK JAANUS LAAGRIKÜLL

19. oktoober 19:00

VÕRU KANNEL

VANA BASKINI TEATER